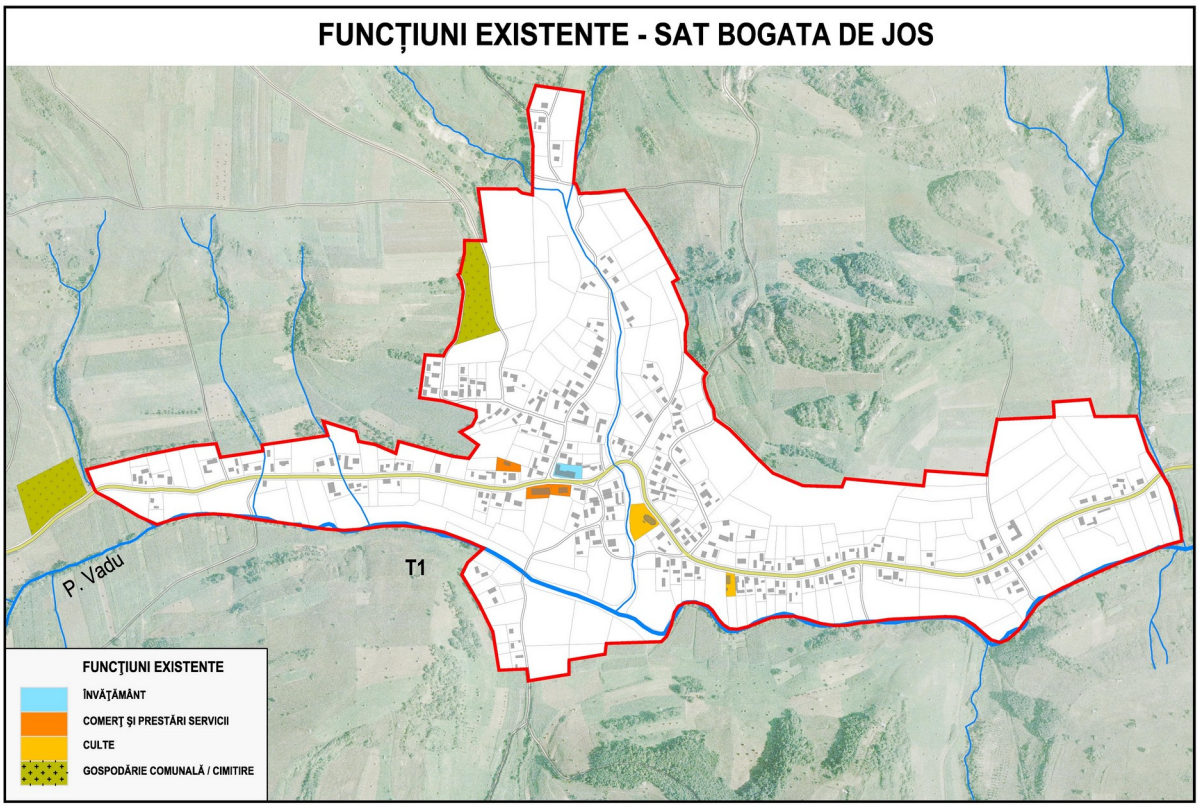
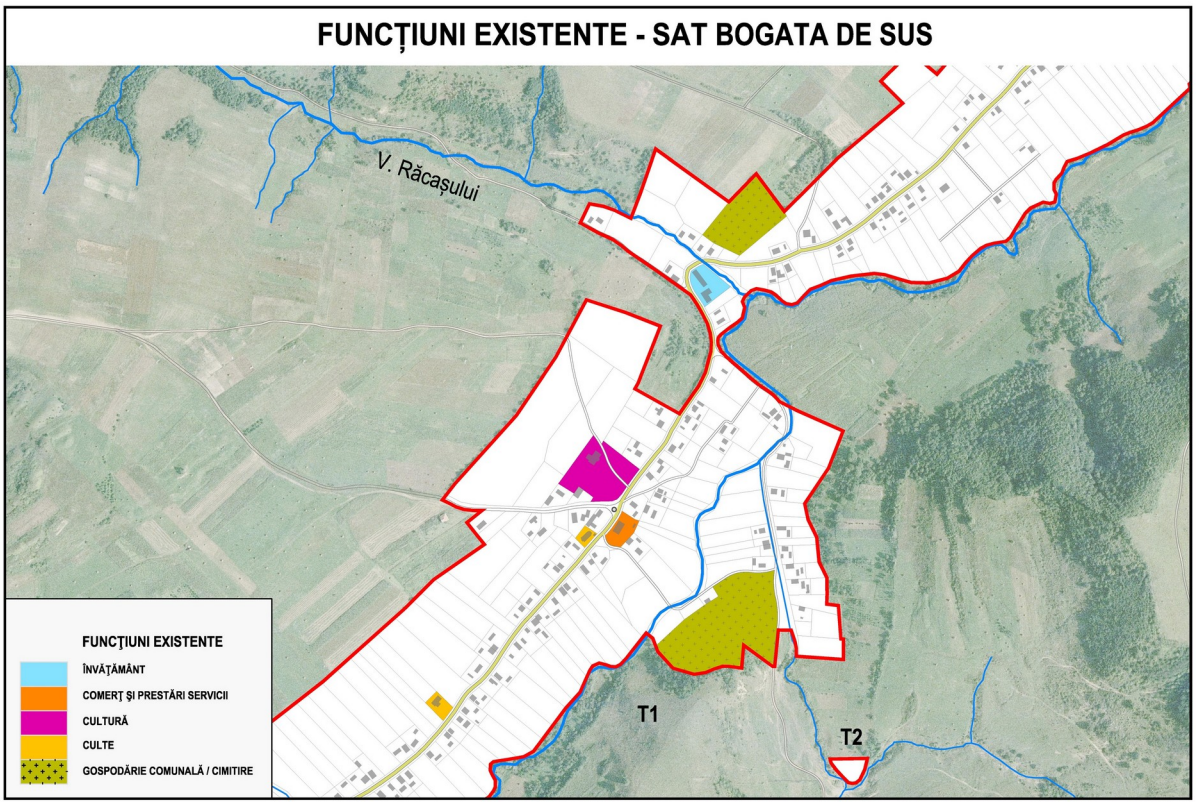
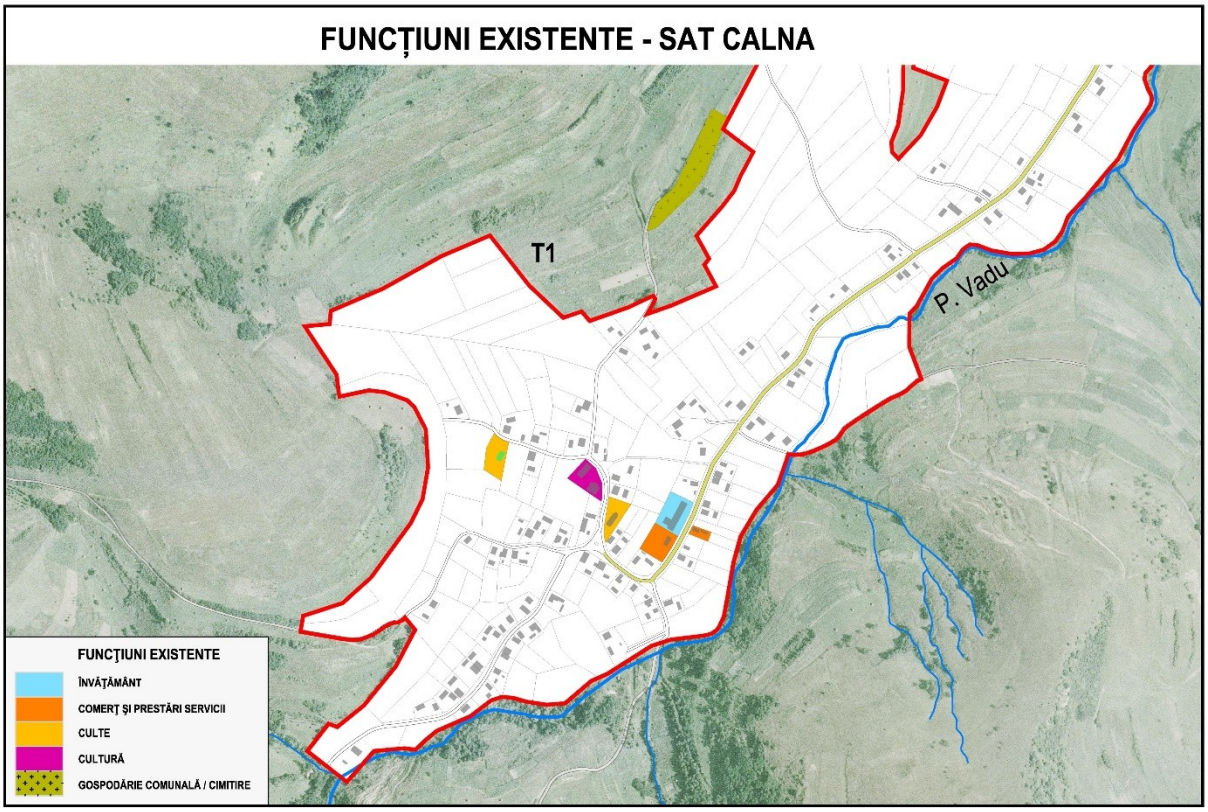
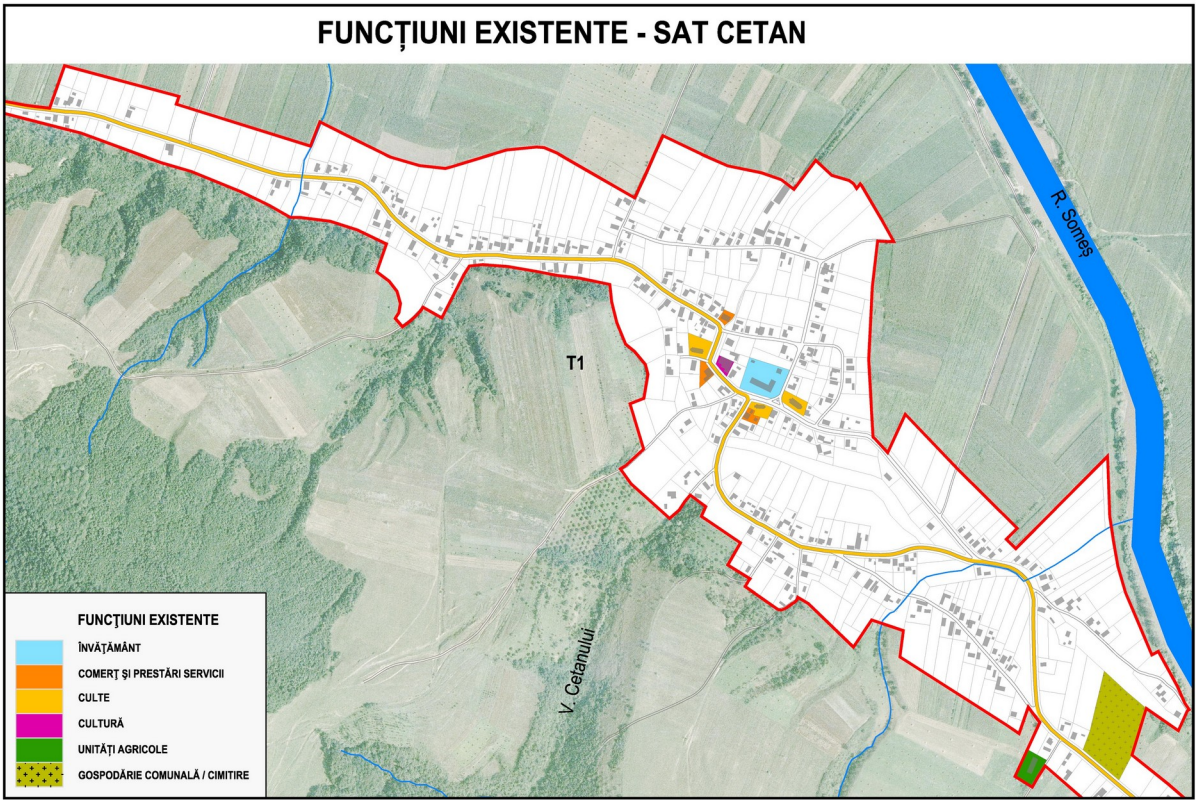
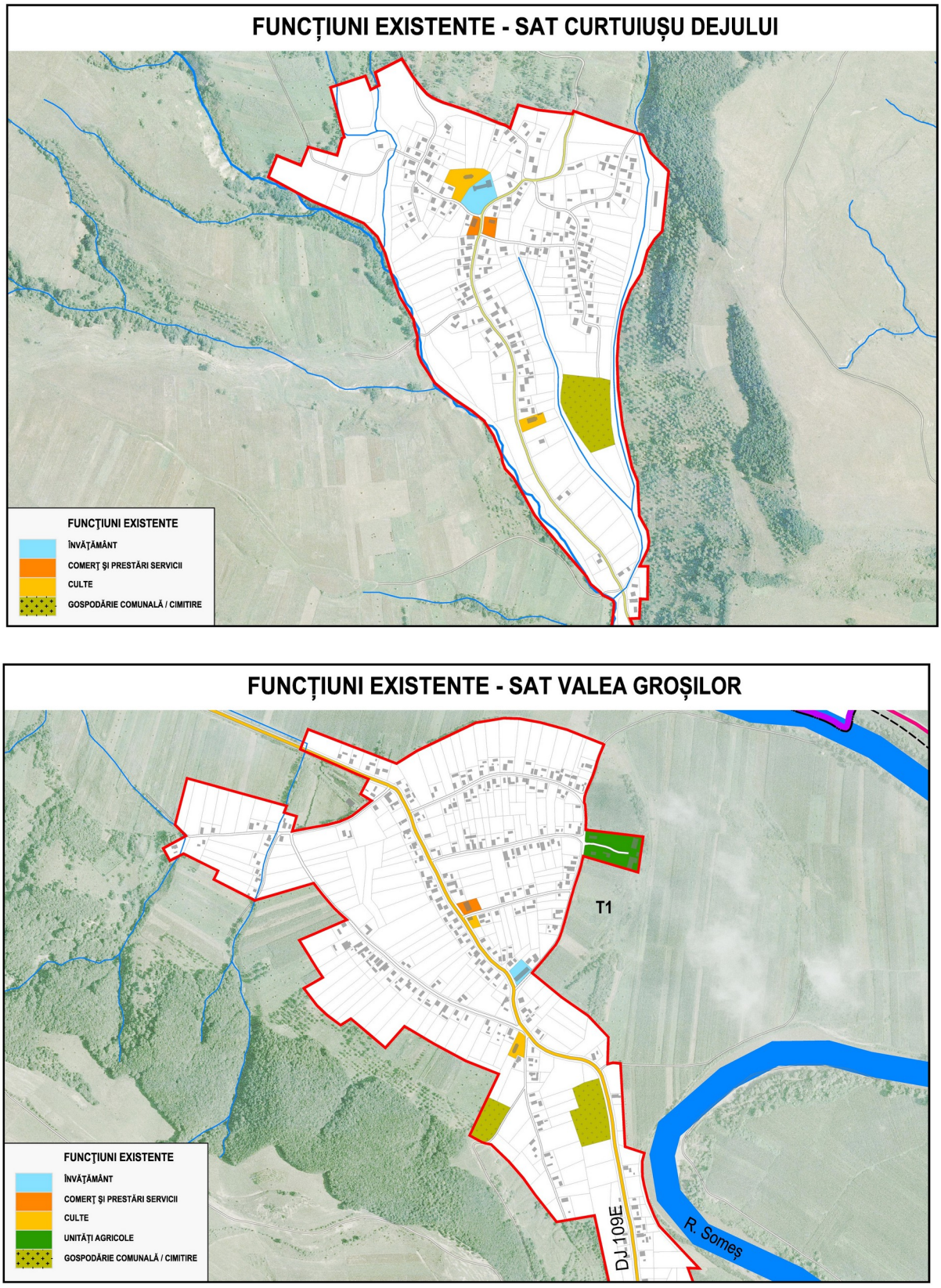

FUNCȚIUNI EXISTENTE - SAT BOGATA DE JOS
P. Vadu
T1
FUNCȚIUNI EXISTENTE
ÎNVĂȚĂMÂNT
COMERȚ ȘI PRESTĂRI SERVICII
CULTE
GOSPODĂRIE COMUNALĂ / CIMITIRE

FUNCȚIUNI EXISTENTE - SAT BOGATA DE SUS
V. Răcașului
T1
T2
FUNCȚIUNI EXISTENTE
ÎNVĂȚĂMÂNT
COMERȚ ȘI PRESTĂRI SERVICII
CULTURĂ
CULTE
GOSPODĂRIE COMUNALĂ / CIMITIRE

FUNCȚIUNI EXISTENTE - SAT CALNA
T1
P. Vadu
FUNCȚIUNI EXISTENTE
ÎNVĂȚĂMÂNT
COMERȚ ȘI PRESTĂRI SERVICII
CULTE
CULTURĂ
GOSPODĂRIE COMUNALĂ / CIMITIRE

FUNCȚIUNI EXISTENTE - SAT CETAN
T1
R. Someș
V. Cetanului
FUNCȚIUNI EXISTENTE
ÎNVĂȚĂMÂNT
COMERȚ ȘI PRESTĂRI SERVICII
CULTE
CULTURĂ
UNITĂȚI AGRICOLE
GOSPODĂRIE COMUNALĂ / CIMITIRE

Figură 1 - Modul de utilizare al terenurilor din comuna Vad după funcțiunile urbanistice

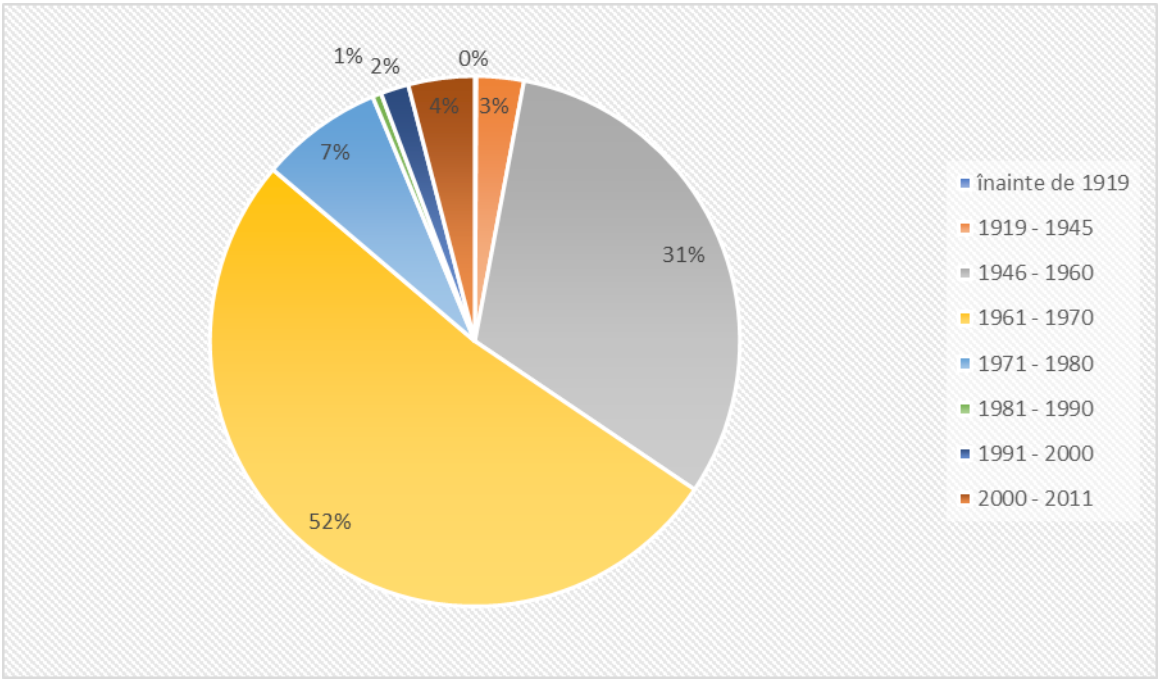
Sursa: Planșă proprie realizată pe baza PUG Vad

Conform datelor INS, numărul de locuințe din comuna Vad se ridica în anul 2018 la 1.135, cu doar 5 mai multe decât cele înregistrate la recensământul din 2011, dintre care 1.132 în proprietate privată și 3 în proprietate publică (Primăria deține inclusiv o locuință socială). Pe de altă parte, în ultimii 10 ani s-au ridicat la nivel local doar 19 locuințe noi cu autorizație. Numărul real de locuințe din comună va fi determinat însă doar la recensământul din anul 2021. Așadar, pe fondul scăderii și îmbătrânirii populației, cererea pentru locuințe noi se menține la un nivel destul de scăzut, o zonă mai activă din această perspectivă imobiliară fiind doar satul Cetan. În schimb, remiterile de valută ale lucrătorilor sau întoarcerea unor localnici care au migrat în comunism către orașe a condus la creșterea investițiilor în reabilitare, extinderea și modernizarea unor locuințe existente.

Suprafața construită totală a locuințelor din comună se ridica în anul 2018 la 54.472 mp arie desfășurată (cu doar 187 mp mai mult ca la recensământul din 2011), adică o medie de 48 mp/locuință, similară cu media județeană și națională. Numărul total de camere de locuit se ridica, la același recensământ, la 2.702. Raportat la populația stabilă a comunei, fiecare locuitor beneficia în medie 27 mp de suprafață locuibilă și de 1,3 camere de locuit. Aceste valori sunt mult mai ridicate decât media județeană și națională, ceea ce indică faptul că la nivel local nu se înregistrează, cu excepția unor cazuri sociale izolate, probleme cu supra-aglomerarea locuințelor.

Din totalul de 1.121 de clădiri recenzate în anul 2011, 97% erau înșiruite de-a lungul unei străzi, iar restul de circa 30 erau grupate în trupuri despărțite de restul satului sau chiar izolate. Existența acestor trupuri izolate ridică probleme în asigurarea accesului lor la infrastructură tehnico-edilitară și servicii publice, care sunt foarte costisitoare raportat la numărul de rezidenți.

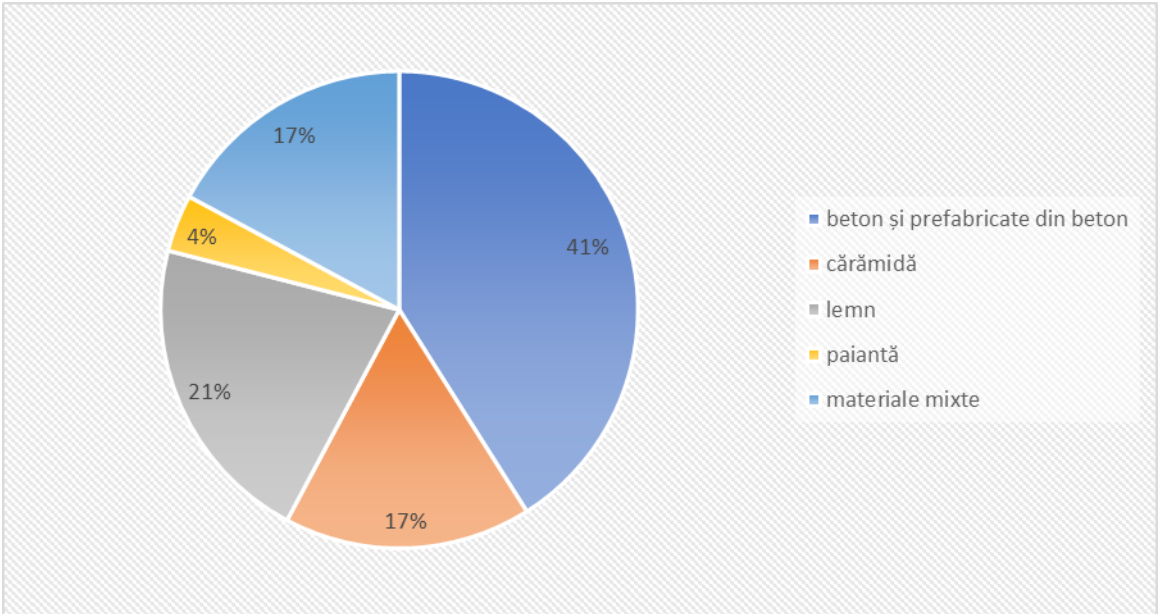
Peste 80% dintre locuințele din comuna Vad au fost ridicate în perioada 1946-1970, care corespunde primilor ani de comunism, eforturilor de reconstrucție post-război, dar și unei tendințe de creștere a populației, mai ales în anii 50, care a determinat creșterea cererii de spații locative. După 1970, pe fondul migrației masive a forței de muncă către orașe, care a condus la dispariția a peste jumătate dintre locuitori, nevoia pentru locuințe noi s-a redus dramatic. Un ușor reviriment al ritmului de construcție s-a produs după 2000, pe fondul unui fenomen de remigrație (urban-rural) al celor născuți în comună, dar și a remiterilor de valută ale cetățenilor care lucrează în străinătate.

Figură 2 - Locuințele din comuna Vad, funcție de perioada de construcție, la recensământul din 2011

Sursa: INS. RGPL 2011

Peste 40% din casele din comună au pereții din prefabricate din beton, acest material fiind specific mai ales construcțiilor din perioada comunistă. Circa 20% sunt realizate din lemn, materialul tradițional și facil de procurat în zonă, folosit la construcțiile mai vechi. Casele din cărămidă reprezintă circa 17% din total, acestea fiind realizate mai ales în ultimele decenii. Dintre aceste categorii, construcțiile din lemn sunt cele mai vulnerabile la hazarduri naturale și antropice, de tipul incendiilor, prăbușirilor ca urmare a inundațiilor sau alunecărilor de teren etc.

Figură 3 - Locuințele din comuna Vad, funcție de materialul de zidărie folosit, la recensământul din 2011

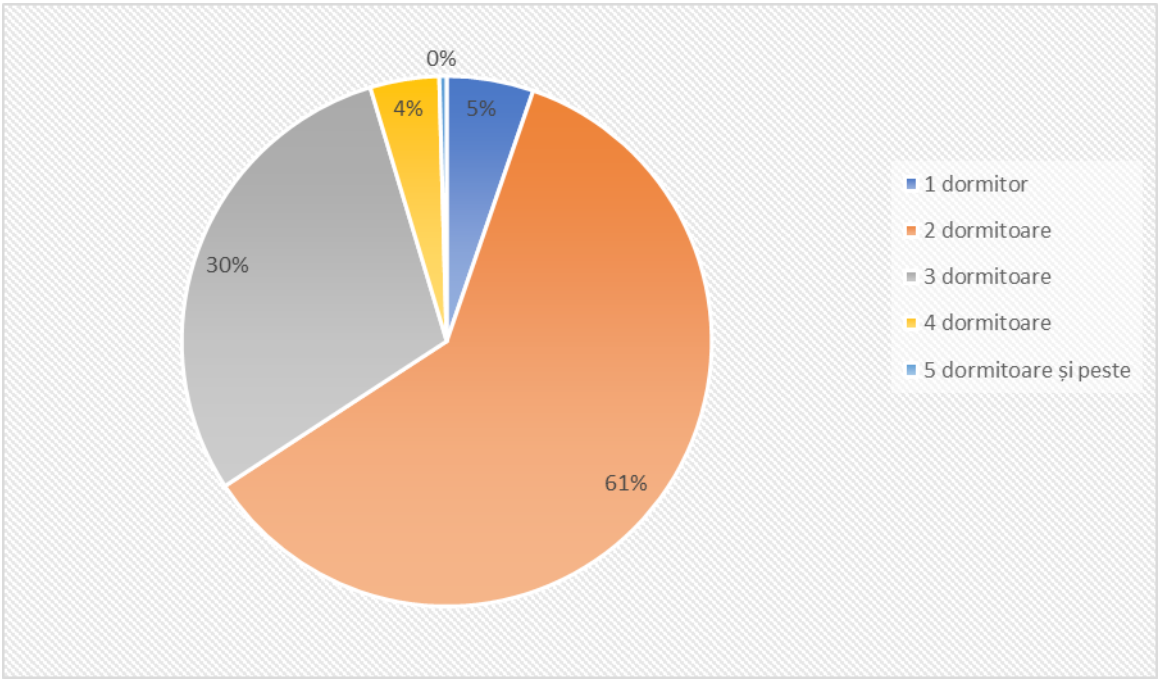
Sursa: INS. RGPL 2011

La recensământul din anul 2011, un procent de 6% dintre locuințele din comună erau izolate termic, iar 14% aveau tâmplărie termoizolantă (aluminiu, PVC). Dacă avem în vedere aceste cifre, faptul că în comună nu există rețea de distribuție a gazelor naturale și faptul că un procent nesemnificativ dintre locuințe dispun de centrală termică proprie, putem concluziona că cei mai mulți cetățeni au un confort termic redus și risipesc mare parte din energia produsă prin arderea lemnului, care generează emisii ridicate de CO2 în sezonul rece.

Dintre cele 1.130 de locuințe recenzate în anul 2011 în comuna Vad, doar 844 (sub 75% din total) erau ocupate, 21% erau utilizate doar sezonier (în weekend, vacanță sau ca reședință secundară etc.), iar peste 4% nelocuite permanent. În intervalul scurs de la recensământ, date fiind valorile foarte ridicate ale mortalității în rândul persoanelor vârstnice, este foarte probabil ca rata de ocupare a locuințelor să fie și mai scăzută. Acest fenomen este unul îngrijorător, indicând o tendință de depopulare, mai ales la nivelul satelor mai greu accesibile, dar și de degradare a caselor nelocuite, rămase în grija unor moștenitori care, de obicei, locuiesc în orașe.

Cele 844 de locuințe efectiv ocupate din comuna Vad adăposteau la recensământul din 2011 un număr de 849 de gospodării, așadar în 5 dintre case locuiau două nuclee familiale. După cum indicam și mai sus, la nivel local nu se poate vorbi despre o criză a spațiului locativ, ci dimpotrivă, de un excedent al acestuia în raport cu numărul tot mai redus al populației stabile.

Peste 60% dintre locuințele din comună au 2 dormitoare, în timp ce alte 34% au 3 dormitoare. Acestea corespund modelului tradițional de case realizate în zonă, la jumătatea secolului trecut. Diferența constă în faptul că, la momentul construcție lor, aceste case erau supra-aglomerate, adăpostind în medie familii de 4-5 persoane. În prezent, media unei gospodării este de circa 2,3 persoane, fără a mai lua în calcul extinderile ulterioare ale respectivelor locuințe. Prin urmare, numărul de dormitoare este suficient.

Figură 4 - Locuințele din comuna Vad,după numărul de de cmaere de locuit, la recensământul din 2011

Sursa: INS. RGPL 2011

În schimb, dotarea locuințelor cu instalații și dependințe rămâne una precară, fiind mai degrabă tipică pentru satele românești din perioada postbelică. Conform recensământului din 2011, 70% dintre locuințele din comună nu dispunea de baie sau closet cu apă în interiorul casei, una dintre cauzele principale fiind lipsa unei rețele de canalizare. De asemenea, 16% dintre locuințe nu dispuneau de bucătărie, iar 25% aveau bucătăria într-o încăpere din afara locuinței (o dependință). Nu în ultimul rând, 74% dintre locuințe nu dispunea de instalație de producere a apei calde.

Investițiile recente derulate de Primăria Vad în rețeaua de alimentare cu apă și canalizare vor contribui semnificativ la îmbunătățirea acestor indicatori. Cu toate acestea, la nivel local există multe persoane vârstnice, cu venituri reduse, care nu mai investesc în locuințe sau nu își permit să susțină costurile cu întreținerea. De asemenea, lipsa rețelei de gaze naturale rămâne o barieră în calea îmbunătățirii confortului locuirii.

1. Educația

La nivelul comunei funcționează o singură unitate de învățământ cu personalitate juridică, respectiv Școala Gimnazială Vad (inclusiv cu Grădiniță), care are arondate următoarele structuri:

- Grădinița cu Program Normal Cetan;
- Grădinița cu Program Normal Bogata de Sus.

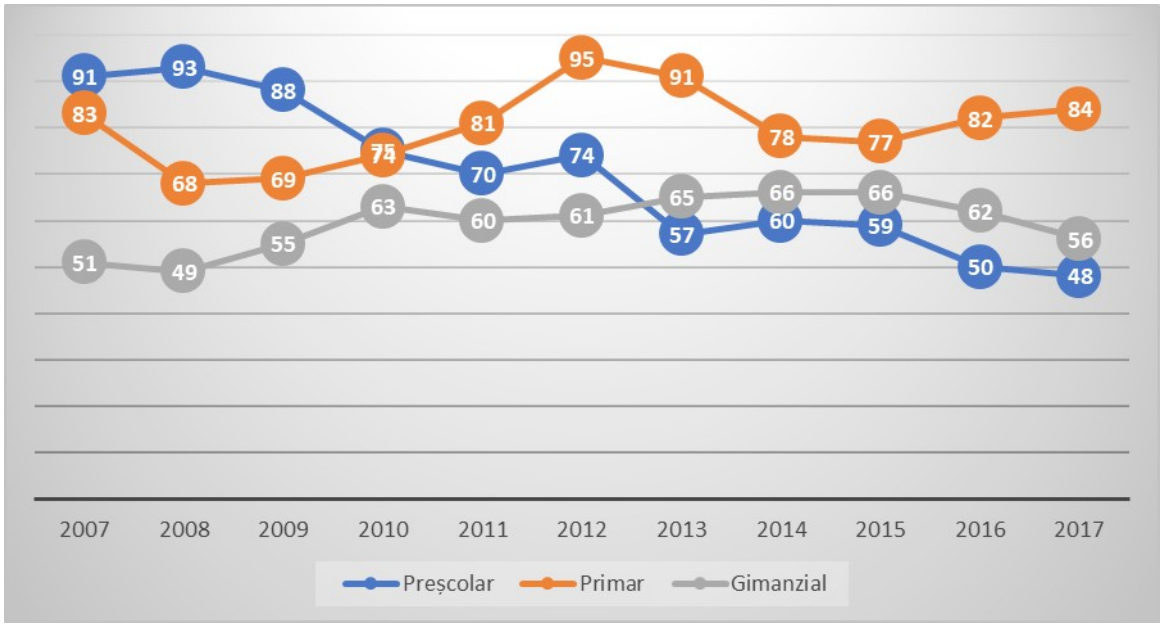
În total, unitățile de învățământ reunesc 3 grupe de grădiniță, 5 pentru învățământul primar și 4 clase pentru învățământul gimnazial. În acest context, nu s-a impus până în prezent predarea simultană la clasele 0-8, în schimb la nivelul celor 3 grădinițe din comună există

clase comune pentru copii de diferite vârste, care funcționează în cazul Școlii Gimnaziale Vad în aceeași clădire ca și ciclurile primar și gimnazial.

Infrastructura școlară cuprinde 30 de săli de clasă (dintre care sunt folosite doar 12, restul fiind excedentare), 1 laborator școlar, 18 calculatoare, materiale didactice diverse și o bibliotecă. Clădiri care au adăpostit școli și grădinițe există și în satele Bogata de Jos, Curtuiușu Dejului și Valea Groșilor, însă acestea nu mai sunt utilizate în scop educațional din cauza numărului prea mic de elevi. În acest context, peste 80% din copii și elevii din toate satele componente fac naveta la Școala Gimnazială Vad, Primăria punând la dispoziție în acest sens un microbuz școlar cu șofer. Timpul de deplasare nu depășește, de regulă, 30 de minute.

Cele 3 unități de învățământ din comună au fost ridicate în perioada comunistă și, în pofida faptului că au beneficiat de lucrări de reparații și întreținere periodice, obținând autorizație sanitară de funcționare, nu ating standardele europene necesare unui proces educațional de calitate. În acest context, Primăria Vad a accesat recent fonduri europene prin POR 2014-2020 pentru modernizarea și dotarea Grădiniței Bogata de Sus, respectiv fonduri guvernamentale prin PNDL pentru modernizarea Școlii Gimnaziale Vad. În cazul Grădiniței Cetan, lucrările de modernizare și dotare se vor realiza cu fonduri de la bugetul local.

Populația școlară de la nivelul Școlii Gimnaziale Vad (inclusiv unitățile arondate) s-a ridicat în anul 2017, conform datelor INS, la 188 de copii și elevi, echivalentul a mai puțin de 10% din populația stabilă a comunei, ceea ce confirmă fenomenul de îmbătrânire accentuată a populației. Dintre aceștia, 48 erau înscriși la grupele de grădiniță, 84 la clasele din ciclul primar, iar 56 la cel gimnazial. Față de anul 2007, populația școlară a scăzut cu circa 16%, pe fondul reducerii natalității. Acest lucru s-a resimțit mai ales la nivelul grădinițelor, fiind accentuat și de înființarea clasei zero.

Figură 5 - Populația școlară de la nivelul comunei Vad, în perioada 2007-2017

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Statisticile ARACIP indică faptul că aproximativ 15% dintre copiii și elevii din comuna Vad sunt de etnie romă, deși puțin dintre părinți acestora s-au declarat ca atare la ultimul recensământ. Aceștia provin din familii cu o precădere precară (în general, maxim 8 clase). De asemenea, circa 4% dintre elevi provin din familii monoparentale sau sunt lăsați în grija bunicilor și rudelor, având nevoie de asistență specială. Pe lângă burse sociale, elevii provenind din familii cu probleme materiale beneficiază de rechizite gratuite, de Programul ”Cornul și Laptele”, transport cu microbuzul școlar etc., măsuri care au condus la apariția doar ocazională a fenomenelor de abandon școlar.

Număr de cadre didactice de la Școala Gimnazială Vad (și unitățile arondate) a fost în anul 2017, conform datelor INS, de 18 (echivalent normă întreagă), dintre care 3 educatori, 5 învățători și 10 profesori de gimnaziu. Față de anul 2007, numărul cadrelor didactice a scăzut cu 5, pe fondul desființării unor grupe de grădiniță și clase de învățământ primar din școlile închise. Personalul didactic este calificat în proporție de peste 90%, toți angajații practicând naveta (preponderent din municipiul Dej).

2. Sănătatea

Asistența medicală se desfășoară la nivelul comunei în cadrul unui cabinet de medicină de familie, a unui cabinet stomatologic și a unei farmacii, în cadrul cărora activează un medic stomatolog și un asistent medical. Începând cu anul 2015, comuna Vad nu mai dispune de un medic de familie, astfel încât cetățenii s-au înscris la cabinetele de medicină de familie din municipiul Dej, aflat la 10-20 km distanță de satele componente.

Primăria are în administrare un dispensar uman în satul Vad, care a beneficiat de unele lucrări de renovare și reabilitare în anul 2016, oferind condițiile minimale pentru prestarea unor servicii de asistență medicală primară.

Pe lângă lipsa unui medic de familie și faptul că cetățenii, cei mai mulți vârstnici, trebuie să se deplaseze până la 20 km pentru a beneficia de un consult de specialitate sau de prescrierea unui tratament, activitatea de prevenție lasă și ea de dorit. Spre exemplu, copii de la unitățile de învățământ sau persoanele neasigurate medicale nu beneficiază de consulturi periodice sau de măsuri profilactice.

3. Incluziunea socială

În conformitate cu Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate, elaborat de Banca Mondială, comuna Vad intră în categoria localităților cu nivel de dezvoltare economică mediu-scăzut din județul Cluj și din România. Cauzele principale ale acestei poziționări nefavorabile sunt reprezentate de nivelul scăzut de îmbătrânirea demografică, nivelul scăzut de instruire și calificare al populației, ponderea ridicată a ocupării informale în agricultură și numărul mare de persoane dependente economic, accesibilitatea redusă, fondul construit învechit și gradul scăzut de dezvoltare tehnico-edilitară.

În pofida acestor limitări, niciunul dintre satele componente ale comunei nu intră în categoria zonelor rurale marginalizate. Totuși, satele din zona de deal (Calna, Curtuiușu Dejului, Bogata de Jos și de Sus) înregistrează un nivel de dezvoltare mai redus decât satele Cetan, Vad și Valea Groșilor, care beneficiază de o accesibilitate și o dotare edilitară mai bună.

În cadrul Primăriei Comunei Vad funcționează un Compartiment de Asistență Socială, care are prevăzut de un post de inspector de specialitate debutant, care nu este încă ocupat. Primăria realizează demersuri pentru ocuparea acestui post și pentru aprobarea procedurilor de lucru ale acestei structuri interne, care se va ocupa de furnizarea unor servicii de asistență socială primară, precum realizarea de anchete sociale, întocmirea și evidența dosarelor de plată pentru venitul minim garantat, ajutoare de urgență, alocații de sprijinire a familiei, alocații de stat, indemnizații de creștere a copiilor și stimulente de inserție, tichete sociale, intervenții în cazuri de urgență prin echipă mobilă etc.

Conform datelor puse la dispoziție de Primăria Vad, în anul 2019, la nivel local existau 26 de familii care beneficiau de ajutor social și 32 care beneficiau de alocație pentru sprijinirea familiei, la care se adăugau 12 asistenți personali pentru persoanele cu handicap grav. În comparație cu alte comune din județ, numărul de beneficiari de prestații sociale este mic raportat la cei 1.900 de locuitori stabili.

În satul Bogata de Jos a fost înființat, cu fonduri europene prin PNDR 2007-2013, un Centru de asistență pentru copii după programul școlar, în acest scop fiind modernizată o clădire care nu mai era utilizată. În condițiile în care toți elevii din satele componente fac în prezent naveta cu microbuzul școlar la Școala Gimnazială Vad, acest centru nu mai are activitate. În schimb, Primăria are în vedere înființarea unui serviciu de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice (circa 165 de beneficiari), în parteneriat cu un ONG de profil, fiind depus în acest sens un proiect cu fonduri europene prin POCU 2014-2020.

4. Protecția mediului și managementul riscurilor

În domeniul deșeurilor, comuna Vad a aderat, alături de toate celelalte UAT din județ, la ADI ECO-METROPOLITAN Cluj, o asociație de dezvoltare intercomunitară înființată cu scopul de a implementa un sistem de management integrat al deșeurilor la nivelul întregului județ. Asociația a demarat în anul 2019 procedurile de achiziție publică a unui operator de salubritate pentru întreaga zonă 4 Gherla din care face parte și comuna Vad. Acesta va colecta și transporta deșeurile la stația de transfer de la Gherla, unde vor fi compactate, apoi transportate la depozitul ecologic de la Cluj-Napoca, unde există inclusiv o stație de sortare și de tratare mecano-biologică. Noul operator va fi responsabil inclusiv de colectarea selectivă a deșeurilor pe patru fracții: hârtie/carton, plastic/metal, sticlă și fracție umedă.

Pe de altă parte, proiectul sistemului integrat de management al deșeurilor vizează și închiderea și ecologizarea depozitelor neconforme de deșeuri din județ. În cazul municipiului Dej, depozitul este amplasat în apropierea satului Cetan. Se estimează că lucrările de ecologizare a acestui obiectiv vor fi finalizate în cursul anului 2019.

Până la momentul punerii în funcțiune a sistemului integrat de management al deșeurilor, serviciul de colectare și transport al deșeurilor din comună se realizează de către un operator privat contractat de către Primărie (STRICT PREST SRL), care strânge deșeurile din toate satele componente. Acest operator se ocupă și de colectarea selectivă a deșeurilor, cu mențiunea că Primăria și-a asumat obligația de a instala containere pentru diferitele fracții în zonele publice din comună.

Delegarea serviciului către un operator zonal nu va rezolva însă toate probleme cu colectarea deșeurilor la nivel local. Pe de o parte, infrastructura pentru colectarea acestora lasă de dorit, containerele existente fiind deja degradate, astfel încât operatorul, în parteneriat cu administrația locală, vor trebui să continue investițiile. În altă ordine de idei, nu toți cetățenii vor fi, cel mai probabil, dispuși să încheie un contract cu respectivul operator și să respecte normele legale cu privire la colectarea selectivă. De asemenea, gestionarea gunoiului de grajd, ca și a deșeurilor din construcții, rămâne încă problematică, neexistând la nivel local o platformă dedicată pentru acestea.

În contextul implementării sistemului integrat la nivel județean, Primăria Vad va rămâne totuși responsabilă pentru activitățile de asigurare a curățeniei în spațiile publice, cosit șanțuri de scurgere, toaletare copaci de pe marginea drumului, igienizare spații verzi și publice, igienizare și decolmatare cursuri de apă, întreținere podețe, deszăpezire și aruncare antiderapant în sezonul rece etc. În prezent, o bună parte dintre aceste lucrări se realizează cu beneficiarii de venit minim garantat care sunt apți de muncă, dotarea cu echipamente a Primăriei fiind însă deficitară.

Fiind o comună cu un profil preponderent agro-pastoral de tip tradițional, comuna Vad nu are pe teritoriul său surse majore de poluare. Cu toate acestea, unele practici locale nu mai corespund standardelor actuale de mediu și pun în pericol starea factorilor naturali și sănătatea populației. Dintre acestea, putem menționa:

- Deversarea apelor uzate neepurate direct în sol sau în cursurile de apă, în lipsa unui sistem de canalizare funcțional, afectând calitatea acestora și putând chiar conduce la infestarea apei freatice din puțuri;
- Depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor de grajd de la efectivele de animale, în lipsa unei platforme special amenajate în acest sens;
- Depozitarea necontrolată și ilegală de deșeuri menajere și din construcții (moloz) în albiile sau pe malurile cursurilor de apă din comună, ceea ce afectează calitatea acestora sau poate determina chiar mortalitatea populației piscicole;
- Cantitatea mare de noxe și pulberi în suspensie generată de traficul auto, în contextul infrastructurii rutiere precare (de ex. drumuri de exploatare și străzi din pământ sau pietruite), a parcului auto învechit (autoturisme, utilaje agricole) și a valorilor de trafic în creștere;
- Suprapășunatul și aplicarea unor tehnici agricole neconforme a condus la fenomenul de degradare a solurilor din zonă, mai ales sub forma eroziunii, ceea ce afectează negativ potențialul productiv al acestora.

În ceea ce privește conservarea biodiversității, pe teritoriul comunei Vad nu există situri din rețeaua NATURA 2000 sau rezervații naturale.

Conform Planului de Management a Riscului la Inundații elaborat de Administrația Bazinală Someș-Tisa, teritoriul comunei Vad este expus riscului de inundații, atât viituri pe cursurile de apă (cu precădere pe râul Someș), cât și pe torenți (de ex. pe Valea Vadului). Râul Someș este îndiguit pe teritoriul comunei, încă din anii 70, lungimea digului în zona Cetan-Vad fiind de circa 7 km. Cu toate acestea, râul a ieșit de mai multe ori din matcă și a inundat o parte din comună. Cel mai recent eveniment de acest gen s-a produs în luna mai 2019, când Someșul a fisurat o parte din DJ 109E, care a fost acoperit de ape la intrarea în satul Cetan. De asemenea, apele au inundat câteva sute de hectare de teren agricol de pe raza comunei. În anul 2008, au fost afectate de inundații satele Vad, Bogata de Jos, Bogata de Sus și Calna, apa intrând în circa 20 de gospodării și 40 de anexe gospodărești și afectând două podețe de pe DC 177.

Primăria Vad a derulat cu fonduri europene, prin PNDR 2007-2013, un proiect de refacere și modernizare a infrastructurii de prevenire și protecție împotriva inundațiilor. În total, în cadrul proiectului au fost amenajate circa 12 km de canale de colectare, desecare, protecție, și au fost reprofilate văi etc. în satele Cetan, Vad, Bogata de Jos și Valea Groșilor. Primăria elaborează și implementează anual un Plan de Analiză și Acoperire a Riscurilor, la nivel local funcționând chiar și un Serviciu Voluntar pentru Situații de Urgență.

Intensitatea seismică de la nivel local, exprimată în grade MSK, (conf. legii nr. 575 / 2001, PATN
– Secțiunea a V-a, Zone de risc natural – Cutremure de pământ), încadrează comuna în zona 6, cu perioadă medie de revenire la cca. 50 ani. Prin urmare, zona este relativ puțin expusă unor cutremure de magnitudine mare.

Comuna Vad are, conform Studiului privind evaluarea potențialului energetic actual al surselor regenerabile de energie în România, realizat de Ministerul Industriilor în anul 2006, un potențial mediu de producere a energiei solare (cu o intensitate medie a radiației solare de circa 1.200 kWh/mp/an), un potențial scăzut pentru producerea energiei eoliene (o vitează medie a vântului de circa 4 m/s) și un potențial mediu pentru producerea de energie din biomasă agricolă și forestieră (de ex. brichete din resturi de vegetație). După cum am indicat anterior, comuna are în derulare un proiect-pilot de instalare a unor panouri solare la sediul Primăriei și a depus un proiect cu fonduri norvegiene pentru construcția unui parc fotovoltaic propriu de 400 KW.

5. Patrimoniul, cultura și sportul

Conform Listei Monumentelor Istorice actualizate în anul 2015, la nivelul comunei Vad există șapte obiective de patrimoniu, dintre care 3 de importanță națională și 4 de importanță locală, respectiv:

- **Situl arheologic de la Vad (Cetățuia)** – o așezare de importanță locală unde au fost descoperite vestigii din epoca neolitică;

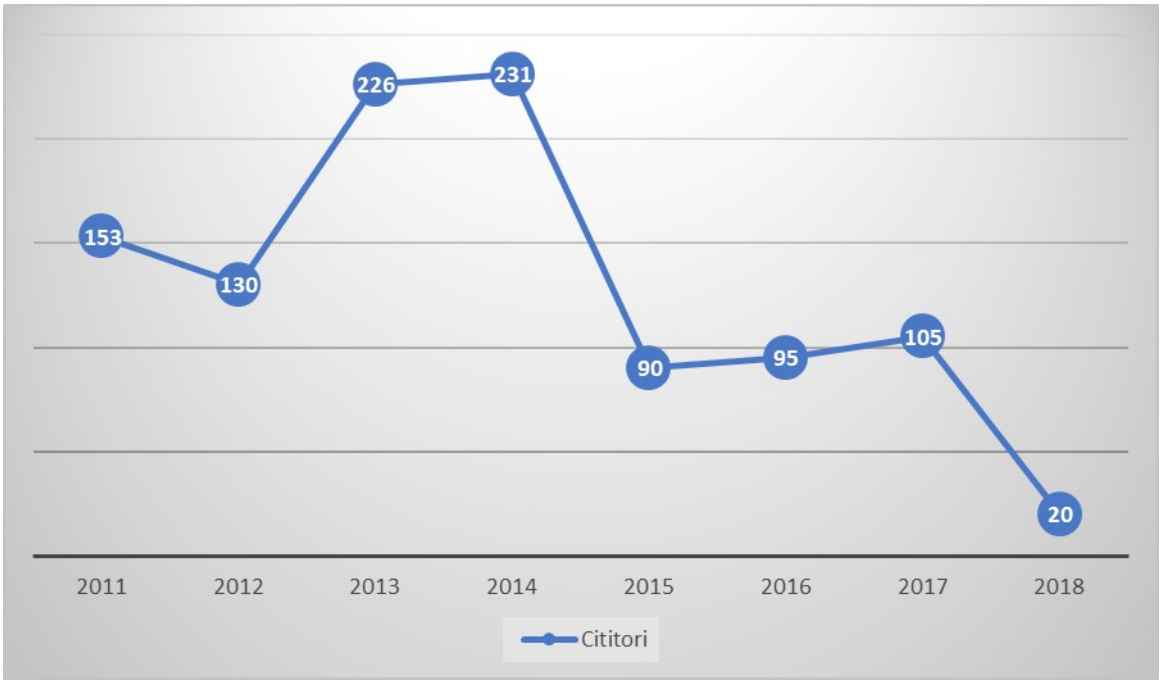
- **Situl arheologic de la Vad (Fântâna Vlădichii)** - o așezare din epoca bronzului, de importanță locală;
- **Biserica de lemn ”Sf. Arhangheli Mihail și Gavril” din satul Calna** – datând din anul 1671, obiectiv de importanță locală;
- **Biserica de lemn ”Adormirea Maicii Domnului” a Mănăstirii Vadului, din satul Vad** – datând din secolul al XV-lea, este un obiectiv de importanță națională. Aceasta a fost ridicată fie de Ștefan cel Mare, fie de Petru Rareș, fiind mănăstire și reședință episcopală.

Cele două lăcașuri de cult se află într-o stare relativ bună de conservare, fiind restaurate în jurul anului 2000. PUG recomandă, pe lângă instituirea unor zone de protecție generoase pentru obiectivele sus-menționate, și clasarea Cimitirului Evreiesc din Bogata de Sus ca monument istoric.

La nivelul comunei Vad funcționează în prezent cămine culturale, câte unul în fiecare sat component. Dintre acestea, doar cele din Calna, Valea Groșilor, Cetan și Vad au beneficiat de lucrări mai ample de renovare, modernizate și dotare. În schimb, căminele culturale din Bogata de Sus, Bogata de Jos și Curtuiușu Dejului funcționează în spații improprii. Destinația acestor spații este, în prezent, una preponderent comunitară, respectiv găzduirea de nunți, botezuri, parastase, și mai puțin culturală (la Căminul din Vad se mai organizează, de exemplu, periodic, serbări școlare). În comună sunt amenajate și 4 monumente ale eroilor (în satele Bogata de Sus, Bogata de Jos, Vad și Cetan, ultimul fiind construit în anul 2008), respectiv un bust al lui Ștefan cel Mare în satul Vad.

În general, oferta culturală pentru locuitorii comunei este foarte modestă, aceasta cuprinzând serbări ale copiilor, depuneri de coroane la monumente sau evenimente ale bisericilor. Dintre manifestări, se remarcă ”Cu găina la nănaș”, o serbare ajunsă în 2019 la a 4-a ediție, care are loc de Rusalii în satul Bogata de Jos și care este organizată de Primărie în parteneriat cu Centrul Turistic, Școala Gimnazială, Asociația Vad-Calna și parohiile ortodoxe. Aceasta cuprinde o punere în scenă a unei nunți tradiționale din anii 60, aniversarea cuplurilor care au împlinit 50 de ani de căsătorie și un spectacol folcloric.

Biblioteca Comunală Vad, care face parte din rețeaua Biblionet, dispune de un fond de carte de peste 12.400 de volume, precum și de 4 calculatoare dotate la Internet. Cei mai mulți utilizatori sunt preșcolari și elevi din ciclul primar și gimnazial, care pot împrumuta cărți și la domiciliu. Biblioteca are angajat un bibliotecar.

Figură 6 - Numărul de cititori activi de la nivelul bibliotecilor din comuna Vad, în perioada 2011-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În comuna Vad funcționează 8 biserici ortodoxe (câte una în fiecare sat, la care se adaugă biserica de lemn din Calna), două biserici greco-catolice (Cetan și Vad), la care se adaugă Mănăstirea Ștefan Vodă, din satul Vad, cu o mică obște de călugări, care va crește odată cu finalizarea chiliilor și a celorlalte construcții anexe. Biserici penticostale există la Cetan, Valea Groșilor, Bogata. Hramul mănăstirii se sărbătorește în luna iulie a fiecărui an, când are loc aici o procesiune religioasă care atrage tot mai mulți pelerini. În schimb, comuna nu dispune încă de capele mortuare, în vederea respectării standardelor europene din domeniu.

În ceea ce privește activitatea sportivă, aceasta este slab dezvoltată la nivel local. Comuna dispune de o bază sportivă modernă, cu teren multifuncțional ce poate găzdui competiții de nivel județean, finalizată în anul 2009 cu fonduri guvernamentale, dar nu și de cluburi sau asociații sportive. În acest context, baza sportivă a fost închiriată unui club de fotbal din municipiul Dej.

6. Turismul și activitățile recreative

În ceea ce privește resursele turistice, principalele atracții de la nivelul comunei Vad sunt:

a) Resurse turistice naturale:

- Pădurile extinse și fondul de vânătoare bogat din zonă – favorabile turismului de agrement, ecologic (de ex. drumeții, călărie), sportiv (de vânătoare) etc.
- Cursurile de apă – cu precădere râul Someș, care pot fi utilizate pentru pescuitul sportiv;
- Izvoarele sărate din zonă – care pot fi utilizate inclusiv în scop terapeutic.

b) **Resurse turistice antropice (patrimoniul cultural imobil și mobil)**:

- Mănăstirea ”Sf. Ștefan Vodă„ cu biserica de lemn ”Adormirea Maicii Domnului” de la Vad și bustul lui Ștefan cel Mare – care devine un loc de pelerinaj tot mai popular în rândul credincioșilor;
- Bisericile din comună, dintre care se remarcă Biserica de lemn din Calna, care este monument istoric, datând din anul 1671;
- Cimitirul Evreiesc din Bogata de Sus – cu circa 30 de monumente funerare;
- Tradițiile și obiceiurile locale, modul de viață al localnicilor – de ex. serbarea ”Cu găina la nănaș”, care reproduce nunțile tradiționale din zonă;
- Fântâna Vadului;
- Monumentele Eroilor din satele comunei.

În zonă există și alte monumente de mare importanță turistică, precum Mănăstirea de la Nicula, Bisericile Reformată, Romano-Catolică, Greco-Catolică și ortodoxe din Dej, Sinagoga din Dej, Muzeul Municipal și Locomotivei din Dej, Castelul Kornis din Mănăstirea, Parcul Balnear Toroc, Băile Băița etc., care ar putea fi introduse în trasee turistice integrate și/sau tematice.

În comună funcționează un Centru de informare și marketing turistic, realizat cu fonduri europene, prin PNDR 2007-2013. În cadrul acesteia, turiștii și vizitatorii pot afla informații cu privire la atracțiile și obiectivele de vizitat, pot primi materiale de promovare, căuta un loc de cazare sau de luat masa etc. Centrul este administrat de către Primărie și are un angajat permanent.

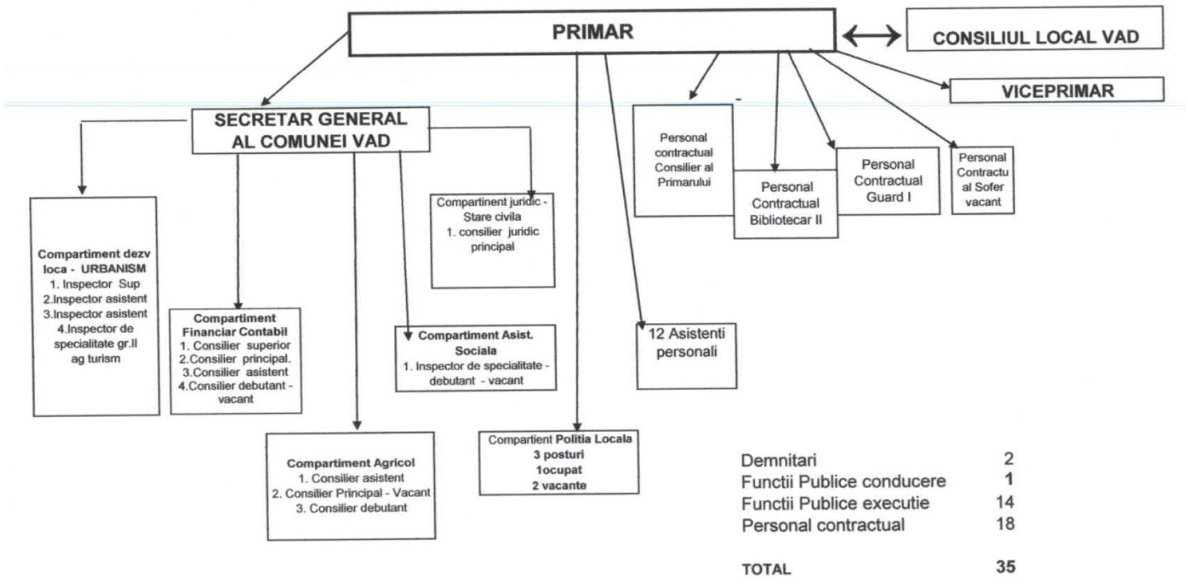
În comuna Vad nu funcționează în prezent nicio unitate de cazare sau de alimentație publică, de tip restaurant cu specific. Cele mai apropiate pensiuni sunt cele din Cășeiu și Gâlgău, care sunt însă amplasate pe partea dreaptă a Someșului, iar hoteluri se găsesc doar în municipiul Dej, la circa 15 km distanță.

Așadar, deși mai redus ca în alte zone din județ, potențialul turistic al zonei Vad nu este corespunzător valorificat în scop turistic, principalele cauze fiind problemele de accesibilitate la coridoarele de transport, lipsa infrastructurii tehnico-edilitare (în curs de soluționare), dar și a celei de orientare și semnalizare turistică, precum și promovarea deficitară a atracțiilor locale.

7. Capacitatea administrativă

Administrarea comunei este asigurată, în conformitate cu prevederile Legii nr. 215/2001 privind administrația locală, de către Consiliul Local (ca for decizional) și Primăria (organism executiv al Consiliului). Consiliul Local este format din 11 consilieri, aleși pe o durată de patru ani. În legislatura 2016-2020, 8 mandate de consilier au revenit PNL, 2 PSD, 1 PSR. În ceea ce privește Primăria, aceasta este condusă de un primar ales direct de către cetățeni, tot pentru 4 ani, care este reprezentant al PNL, respectiv de un viceprimar ales din rândul consilierilor locali, care reprezintă tot PNL.

Aparatul de specialitate al Primarului cuprinde un Viceprimar, un Secretar, un Consilier al Primarului, un Șofer, un Bibliotecar, un Guard și Compartimentele Dezvoltare Locală - Urbanism (4 posturi), Financiar-Contabil (4 posturi), Agricol (3 posturi), Juridic – Stare Civilă (1 post), Asistență Socială (1 post), Poliție Locală (3 posturi), Asistenți Personali (12 posturi). Dintre cele 35 de posturi din organigramă (dintre care 17 pentru demnitari și funcții publice, iar 18 pentru personal contractual), 6 nu sunt ocupate, fiind vorba de posturile de șofer, polițist local, 2 consilieri la Compartimentul Agricol, un inspector la Compartimentul Asistență Socială (care nu are niciun angajat) și un consilier la Compartimentul Financiar-Contabil. Așadar, în Primărie nu există nicio persoană dedicată serviciilor sociale, dar și altor funcții importante, precum achizițiile publice.

Figură 7 - Organigrama Primăriei Vad, în anul 2019
Sursa: Primăria Vad

Primăria funcționează într-un sediu care a fost renovat în anul 2009 și care oferă condiții optime de lucru. În schimb, dotarea sa cu tehnică de calcul sau programe software este încă deficitară, situație valabilă și pentru utilajele care ar trebui să se ocupe de lucrările tehnico-edilitare. La nivel local funcționează un Serviciu Voluntar pentru Situații de Urgență, care lucrează cu voluntari în cazul producerii unor evenimente la nivel local, însă și dotarea acestuia este minimală.

În schimb, Primăria deține un patrimoniu imobiliar însemnat, care numără, printre alte, circa 600 ha de pășune și 130 ha de pădure, acestea reprezentând surse de venituri la bugetul local. În plus, în administrarea Primăriei se află o serie de clădiri publice neutilizate, precum școlile și grădinițele din unele sate componente, care ar putea fi, de asemenea, valorificate.

Comuna Vad face parte din GAL ”Valea Someșului”, alături de comunele Chiuiești, Câțcău, Cășeiu, Recea-Cristur, Jichișu de Jos (județul Cluj), Boiu Mare, Valea Chioarului (Maramureș),

Ileanda, Băbeni, Rus, Lozna, Lețca, Gâlgău, Zalha, Șimișna, Poiana Blenchii, Cristolț, Gârbău (Sălaj), precum si de orașul Șomcuta Mare. La acestea se adaugă 6 ONG-uri și 54 de firme private. În perioada de programare 2014-2020, GAL-ul dispune de o strategie de dezvoltare locală și un plan de finanțare de peste 2,3 mil. Euro, din care pot fi finanțate, în cadrul unor competiții, proiecte publice și private din domeniul cooperării pentru crearea de forme asociative în vederea diversificării activităților rurale, sprijinirii și dezvoltării fermelor mici, stabilirii de lanțuri scurte și piețe locale pentru produsele agroalimentare, creșterii calității produselor agroalimentare, sprijinirii de activități non-agricole, dezvoltării infrastructurii sociale pentru populația rurală, dezvoltării satelor.. În calitate de membru al GAL, UAT Comuna Vad a depus și câștigat un proiect pentru dotarea SVSU cu un utilaj în valoare de peste 100.000 Euro, iar trei fermieri locali au beneficiat de finanțări nerambursabile în valoare de 15.000 Euro fiecare pentru dezvoltarea fermelor.

De asemenea, comuna face parte din două asociații de dezvoltare intercomunitară, respectiv:

- ADI ”ECO-METROPOLITAN” – înființată cu scopul de a implementa la nivel județean un sistem integrat de management al deșeurilor la nivelul județului Cluj;
- ADI ”Asociatia pentru Dezvoltarea Infrastructurii din Bazinul Hidrografic Someș-Tisa” – înființată cu scopul de a promova investiții din fonduri europene pentru extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată din județele Cluj și Sălaj.

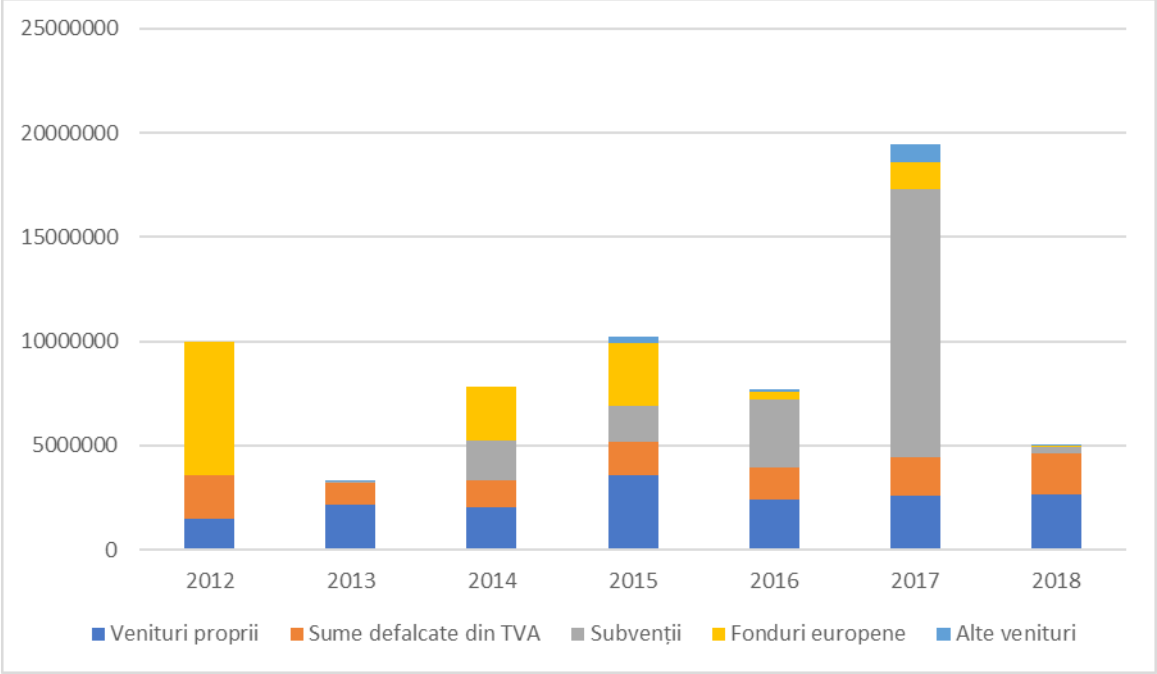
Prin intermediul celor două ADI, comuna Vad va beneficia de serviciile unui operator regional de apă-canal, respectiv a unui operator zonal care se ocupa de colectarea selectivă și transportul deșeurilor.

Conform datelor MDRAP, execuția bugetului local al Comunei Vad pentru anul 2018 s-a încheiat cu următoarele valori:

- Venituri totale: 4.985.215 lei;
- Cheltuieli totale: 6.044.294 lei;
- Deficit: 1.059.079 lei.

Din punct de vedere al încasărilor totale la bugetul local, comuna Vad înregistra valori similare cu ale altor comune din județul Cluj, precum Borșa, Buza, Cătina, Ciurila, Cuzdrioara, Cojocna, Luna, Măguri-Răcătău, Margău, Mărișel, Mica, Mintiu Gherlii, Pălatca, Ploscoș, Recea-Cristur, Sândulești, Sic, Sâncraiu, Unguraș, Vultureni.

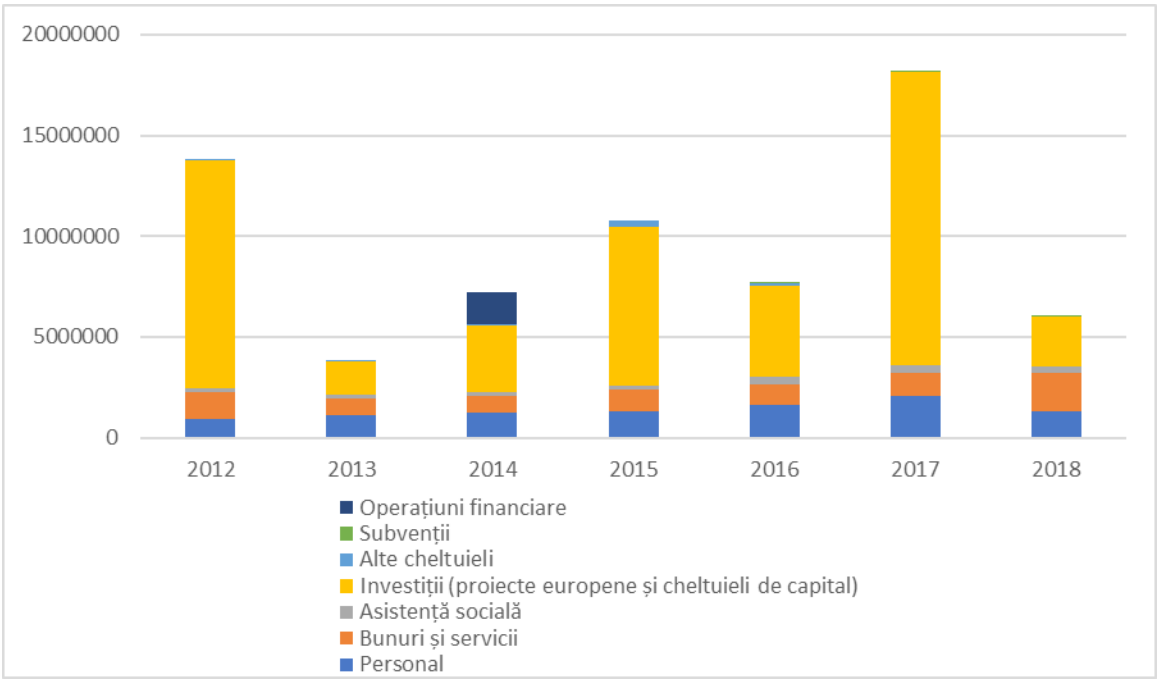
În intervalul 2012-2018, încasările la bugetul local al comunei Vad au înregistrat variații semnificative, determinate în principal de atragerea de finanțări de la bugetul de stat și din fonduri europene pentru realizarea de investiții. În lipsa acestora, cum a fost cazul anilor 2013 și 2018, bugetul total al comunei nu depășește suma de 1 mil. Euro, dintre care doar jumătate sunt venituri proprii, iar restul sume defalcate din TVA transferate de la bugetul de stat sau de la cel județean.

Figură 8 - Dinamica și structura veniturilor la bugetul local al comunei Vad, în perioada 2012-2018

Sursa: MDRAP. DPFBL

Analiza cheltuielilor efectuate de la bugetul local pentru același interval indică faptul că cele mai mari sume au fost alocate proiectelor de investiții, în detrimentul costurilor cu personalul, bunuri și serviciile sau asistența socială, o abordare favorabilă dezvoltării localității.

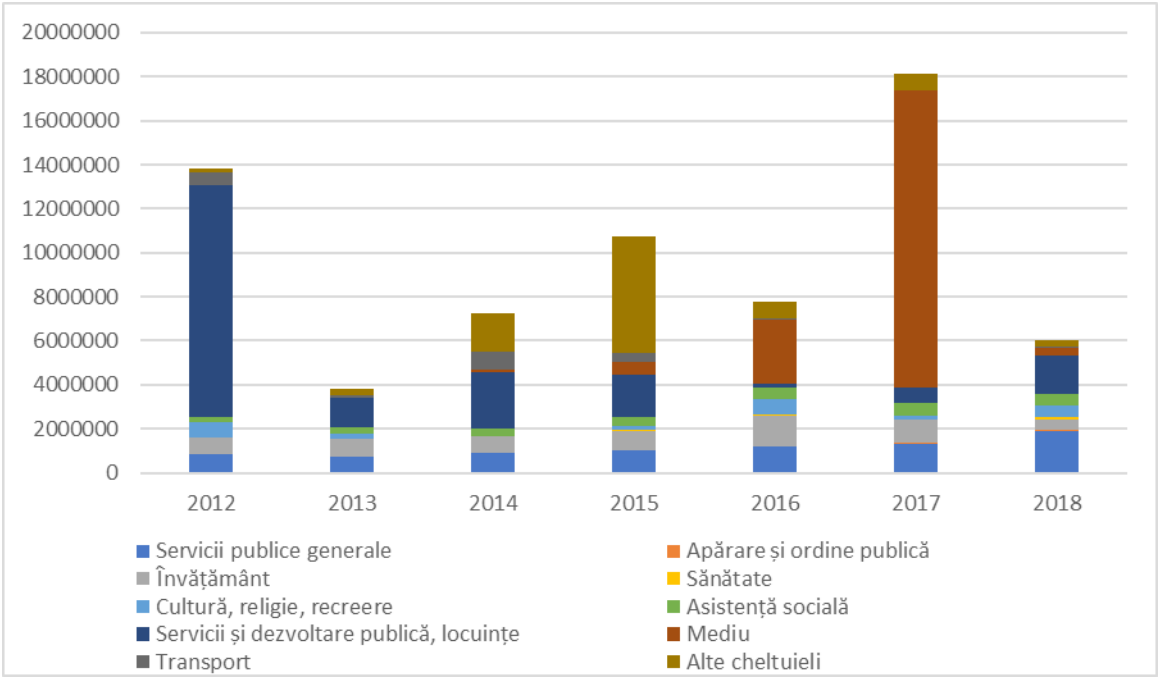

Figură 9 - Dinamica și structura cheltuielilor efectuate de la bugetul local al Primăriei Vad, pe tipuri de cheltuieli, în perioada 2012-2018

Sursa: MDRAP. DPFBL

Per ansamblu, în perioada 2012-2018, Primăria a realizat investiții de 45,5 mil. lei, dintre care 20,1 mil. lei din programe finanțate de la bugetul de stat, 13.7 mil. lei din fonduri europene, iar diferența de 11,8 mil. lei din surse proprii. Aceste valori reprezintă o performanță deosebită în rândul UAT rurale din județul Cluj, dar demonstrează și faptul că dezvoltarea comunei este dependentă de atragerea unor surse de finanțare externă pentru lucrări de investiții, cele proprii fiind modeste.

Domeniile către care au mers cele mai multe fonduri de la bugetul local în perioada 2012-2018 au fost servicii și dezvoltare publică (cu precădere investiții în rețeaua de alimentare cu apă și în cea de iluminat public), protecția mediului (mai exact investițiile în rețeaua de canalizare la nivelul a 3 sate componente), transporturile (modernizarea drumurilor comunale, a străzilor, a drumurilor de exploatare agricolă, amenajarea de trotuare etc.), respectiv alte cheltuieli, unde intră, printre altele, investițiile pentru prevenirea și protecția împotriva inundațiilor. Pe de altă parte, cei mai puțini bani au ajuns la sănătate, apărare și ordine publică (domenii în care administrația locală are relativ puține atribuții), respectiv transporturi, un domeniu care beneficiase anterior anului 2012 de investiții substanțiale și care va fi tratat cu prioritate de administrația locală în următorii ani.

Figură 10 - Dinamica și structura cheltuielilor efectuate de la bugetul local al Primăriei Vad pe domenii, în perioada 2012-2018

Sursa: MDRAP. DPFBL

Pentru anul 2019, bugetul local aprobat prevede venituri totale de circa 4,9 mil. Lei, similare cu cele din anul 2018, respective cheltuieli de circa 5,3 mil. Lei. Aceste valori se pot însă modifica funcție de atragerea de finanțări suplimentare pentru unele proiecte în curs de pregătire.

Analiza SWOT

Punct tare	Justificare
Apropierea față de municipiul Dej	Comuna Vad se află la doar 15 km distanță față de municipiul Dej, care dispune de dotări care deservesc întreaga zonă (licee, spital etc.), dar și de o ofertă generoasă de locuri de muncă în industrie, comerț sau servicii.
Existența unor resurse de apă sărată în zonă	Pe teritoriul comunei există izvoare de apă sărată care pot fi utilizate în scop terapeutic sau pentru conservarea alimentelor.
Diversitatea religioasă a populației	În comună conviețuiesc ortodocși (79% din total), penticostali (12%), greco-catolici (4%) etc.
Existența unui fenomen de remigrație urban-rural și a unui spor migratoriu pozitiv	În perioada 2007-2017, numărul persoanelor stabilite în comună a fost cu 140 mai mare decât al celor plecați. Cei mai mulți s-au mutat din orașele din județ.
Efectivele mari de ovine și de familii de albine	La nivelul comunei existau, la nivelul anului 2019, 4.100 de ovine și 2.200 de familii de albine, apicultura fiind o ramură tot mai dezvoltată a agriculturii locale.
Suprafața mare ocupată de păduri	31% din teritoriul comunei este acoperit de păduri de foioase, în suprafață totală de aproape 2.400 ha.
Structura ocupațională diversificată a populației	Circa 24% din forța de muncă ocupată lucrează în industrie, 16% în construcții și 19% în comerț și servicii.
Frecvența ridicată a curselor de transport public către municipiul Dej	Un număr de 6 curse dus-întors circulă zilnic între satul Calna și municipiul Dej, în intervalul orar 5-17.
Existența rețelei de distribuție a apei potabile în toate satele componente	Rețeaua de alimentare cu apă potabilă deservește toate satele componente, circa 2/3 dintre gospodării fiind branșate la aceasta.
Patrimoniul imobiliar bogat al administrației locale	Primăria are în proprietate circa 600 ha de pășuni, 130 ha de pădure, o serie de clădiri publice neocupate în prezent (de ex. foste școli și grădinițe).
Existența unui cabinet stomatologic	Cetățenii au acces permanent la serviciile unui cabinet stomatologic privat.

Numărul mic de persoane care beneficiază de ajutor social	În anul 2019, la Primăria Vad erau în plată doar 24 de dosare pentru venit minim garantat.
Închiderea și ecologizarea depozitului neconform de deșeuri Dej-Cetan	Depozitul de deșeuri este închis, fiind în curs lucrări de ecologizare.
Existența la nivel local a unui monument de arhitectură de importanță națională și a unui cunosc așezământ monahal	Biserica ”Adormirea Maicii Domnului” a Mănăstirii ”Sf. Ștefan Vodă” este monument de arhitectură de categoria A, iar așezământul este o destinație tot mai populară pentru pelerini, fiind în curs de extindere.
Existența la nivel local a unui centru de informare turistică	La nivelul comunei funcționează încă din anul 2015 un centru de informare turistică care oferă asistență turiștilor, se implică în organizarea unor manifestări culturale etc.
Volumul mare al investițiilor publice derulate la nivel local	În perioada 2012-2018, Primăria a realizat investiții publice de peste 10 mil. Euro, cea mai mare parte cu fonduri PNDL și PNDR.

Punct slab	Justificare
Dispersia populației într-un număr mare de sate de mici dimensiuni, situate la distanțe mari față de satul-reședință	Comuna Vad are 7 sate, situate la 2-10 km față de satul-reședință, dintre care 6 sunt sate mici (sub 500 de locuitori), unele fiind chiar expuse riscului de depopulare.
Condiții naturale (relief, climă, hidrografie) favorabile producerii de inundații	Relieful comunei este unul accidentat în zona deluroasă, cu pante accentuate pe alocuri, și puternic fragmentat de văi scurte, cu caracter torențial și cu debit oscilant, iar clima este relativ umedă, mai ales în sezonul cald. Satele sunt amplasate preponderent în lunca Someșului și a Văii Vadului.
Scăderea și îmbătrânirea accentuată a populației	Numărul locuitorilor cu domiciliul în comună a scăzut cu circa 30% în perioada 1990-2019, iar față de anii 50 scăderea este de peste 60%. Raportul dintre vârstnici și copii este de 2,2/1.
Sporul natural negativ, precum și valorile foarte ridicate ale mortalității generale și infantile	Doar în intervalul 2007-2018, numărul deceselor a fost cu peste 300 mai ridicat decât al nașterilor. Rata mortalității generale este de 2-3%, de peste 2 ori mai ridicată decât media județeană și națională. Rata mortalității infantile în ultimul deceniu a fost de 2%, de aproape 3 ori mai ridicată decât

	media.
Numărul redus de familii nou-întemeiate la nivel local	În perioada 2007-2018, numărul căsătoriilor de la nivelul comunei nu a depășit 80.
Fertilitatea relativ scăzută a terenurilor	Circa 2/3 din suprafața comunei este acoperită de soluri brune, care nu sunt favorabile culturii plantelor, ci pădurilor sau pășunilor. Terenuri fertile se găsesc doar în văile râurilor, în jurul satelor, în general pe parcele de mici dimensiuni.
Gradul ridicat de fragmentare al proprietății agricole și lipsa unor ferme vegetale mari	Mărimea medie a unei exploatații agricole este de 3,5 ha, iar 60% dintre terenuri sunt lucrate de micro-ferme de subzistență (sub 2 ha). Doar 14% din terenurile arabile sunt lucrate în arendă, în timp ce restul sunt exploatate direct de către proprietari, preponderent pentru autoconsum.
Subdezvoltarea sectorului pomicol și de agricultură ecologică	Livezile ocupă doar câteva hectare în curțile gospodăriilor, deși potențialul comunei este unul însemnat. De asemenea, potențialul pentru agricultură ecologică al zonei este aproape complet neexploatat.
Lipsa unor ferme zootehnice de mari dimensiuni și a unor unități de procesare a materiilor prime locale	În comună funcționează funcționează doar o mini-fermă cu circa 50 de capete de porcine, restul efectivelor regăsindu-se exclusiv în gospodăriile populației. De asemenea, la nivel local nu există nicio unitate de procesare a laptelui sau cărnii.
Gradul redus de mecanizare al agriculturii	La recensământul din 2010, doar 25% dintre fermieri au declarat că folosesc mijloace mecanizate în exploatațiile lor, majoritatea tehnicilor agricole fiind manuale, cu mijloace rudimentare.
Îmbătrânirea accentuată a forței de muncă din agricultură	Conform recensământului din 2010, peste jumătate dintre localnicii care prestau munci agricole erau trecuți de 55 ani și circa 15% aveau sub 35 de ani.
Investițiile private reduse și numărul mic de locuri de muncă disponibile la nivel local	Deși la nivel local există unele mici unități de producție, transporturi sau comerț, numărul de locuri de muncă din sectorul privat nu trece de 100, total insuficiente în raport cu cele aproape 400 de persoane ocupate.
Nivelul foarte redus de instruire a populației și de calificare a forței de muncă	La recensământul din 2011, doar 35% dintre locuitorii cu vârsta de peste 10 ani absolviseră mai mult de 8 clase. În ceea ce privește forța de muncă, circa 1/3 erau

	fermieri fără nicio calificare în domeniu, ci doar cunoștințe practice, iar restul erau preponderent muncitori calificați și necalificați în industrie, construcții sau servicii.
Rata foarte redusă de activitate economică și ocupare a populației	La recensământul din 2011, doar 17% dintre locuitori erau ocupați, revenind 4 persoane dependente economic per persoană ocupată, de circa 2,5 ori mai mult decât media națională. Cu toate acestea, ponderea populației în vârstă de muncă de la nivel local este de peste 40%.
Ponderea ridicată a ocupării informale	Circa 32% dintre persoanele ocupate la nivel au declarat la ultimul recensământ că lucrează pe cont propriu sau în propria gospodărie.
Izolarea față de coridoarele de transport rutier și feroviar majore și localitățile de pe malul drept al Someșului	Cel mai apropiat pod peste râul Someș se află la 15 km distanță de comună, la nivel local existând doar o punte pietonală și poduri plutitoare, care nu funcționează în perioadele cu vreme rea.
Ponderea ridicată a străzilor nemodernizate și existența unor segmente de drum comunal în stare proastă	Până în prezent, au fost modernizate doar circa 2 km de străzi în satul Cetan, în timp ce restul de aproape 15 km sunt pietruite. Există circa 3 km de trotuare din dale de beton doar în satele Vad și Cetan. DC 178 a fost modernizat în urmă cu circa 10 ani, dar necesită lucrări de reabilitare.
Lungimea redusă a trotuarelor	În prezent, la nivelul comunei există doar aproximativ 3 km de trotuare din dale, majoritatea degradate, în satele Vad și Cetan. Per ansamblu, majoritatea pietonilor și bicicliștilor se deplasează pe carosabil.
Existența unor drumuri de câmp (de exploatare agricolă) din pământ	Rețeaua de drumuri de câmp este una vastă, circa 30 km, fiind realizate din pământ și asigurând accesul fermierilor locali la parcelele de teren din proprietate sau din exploatare.
Lipsa rețelei de canalizare în unele sate componente și numărul redus al gospodăriilor racordate la rețeaua existentă	Rețeaua de canalizare există doar în satele Cetan, Vad și Valea Groșilor, numărul gospodăriilor racordate fiind de circa 15% din totalul celor existente în comună.
Eficiența energetică redusă a corpurilor de iluminat public	Corpurile de iluminat din comună sunt preponderent de tip clasic, generând costuri importante cu consumul de energie pentru

	administrația locală.
Lipsa rețelei de distribuție a gazelor naturale	Comuna nu dispune de rețea de distribuție a gazelor naturale în niciun sat component.
Extensia redusă și capacitatea limitată de stocare a imaginilor la nivelul sistemului de monitorizare video	Sistemul de monitorizare video al spațiilor publice implementat de Primărie acoperă doar o parte din localitate și are o capacitate limitată de stocare a imaginilor preluate de camerele de supraveghere.
Existența unui număr mare de trupuri izolate de intravilan și densitatea redusă a locuirii	La nivelul comunei există 28 de trupuri de intravilan, iar în unele sate densitate locuirii este 2-3 persoane/ha. Această dispersie a gospodăriilor face dificilă furnizarea nediscriminatorie a unor servicii publice de calitate.
Gradul redus de confort al locuirii și risipa de energie la nivelul fondului construit	Conform recensământului din 2011, peste 80% dintre casele din comună erau mai vechi de 50 ani, iar 20% aveau pereți din lemn, fiind vulnerabile la hazarduri. Un procent de 70% nu dispuneau de baie, 16% de bucătărie și 74% de apă caldă. În ceea ce privește eficiența energetică, peste 90% se încălzeau cu sobe pe bază de lemn, în timp ce 6% erau izolate termic și 14% aveau tâmplărie termoizolantă
Ponderea ridicată a locuințelor neocupate	La recensământul din 2011, peste 25% dintre locuințele din comună erau neocupate, fiind complet abandonate sau utilizate doar sporadic, ceea ce conduce treptat la degradarea multora dintre acestea.
Reducerea populației de vârstă școlară și închiderea unor unități de învățământ	Populația școlară reprezintă doar 10% din totalul locuitorilor și a scăzut cu 16% în perioada 2007-2017, pe fondul scăderii natalității. Deși în fiecare sat component a funcționat o școală și o grădiniță, în prezent toți elevii fac naveta la școala din Vad, iar grădinițe mai există doar în 3 sate.
Infrastructura educațională precară	Cele 3 unități de învățământ încă funcționale la nivel local au beneficiat de lucrări de întreținere și reparații anual, dar au încă dotări deficitare în raport cu standardele europene din domeniu.
Lipsa unui medic de familie	Comuna Vad nu mai dispune din anul 2015 de medic de familie, astfel încât pacienții sunt înscriși pe listele unui medic de familie din Dej, oraș aflat la 10-25 km de satele

	componente.
Existența unor grupuri vulnerabile de populație care nu beneficiază de servicii sociale	De exemplu, în comună există circa 165 de persoane vârstnice care necesită îngrijire la domiciliu, serviciu inexistent în prezent.
Infrastructura deficitară de colectare (selectivă) a deșeurilor	La nivelul comunei există tomberoane în spații publice pentru colectarea deșeurilor, dar acestea sunt deja degradate.
Existența unor practici locale care dăunează mediului înconjurător și biodiversității	Principalele probleme de mediu de la nivel local sunt legate de depozitarea ilegală a deșeurilor în zone autorizate, precum malurile sau albiile cursurilor de apă gestionarea necorespunzătoare a dejecțiilor animale, tăierea ilegală de lemn din păduri, braconajul, deversarea apelor uzate direct în sol sau în văi etc.
Pagubele mari produse de inundații	Ultimele precipitații abundente, din luna mai 2019, au condus la ieșirea din matcă a râului Someș, inundarea drumului de acces în comună, a sute de hectare de teren etc.
Spațiile improprii în care funcționează unele cămine culturale din satele componente	Căminele culturale din Bogata de Sus, Bogata de Jos și Curtuiușu Dejului se află într-o stare avansată de degradare și nu dispun de dotările necesare găzduirii unor evenimente comunitare sau culturale.
Oferta culturală săracă	Singurele evenimente organizate cu regularitate la nivel local sunt serbările elevilor, hramurile bisericilor și serbarea ”Cu Găină la Nănaș”, axată pe tradițiile și folclorul local.
Numărul mic de utilizatori ai Bibliotecii Comunale	Deși biblioteca din comună dispune de un angajat permanent, de calculatoare și de conexiune la internet prin proiectul Biblionet, numărul de utilizatori este unul foarte mic.
Lipsa unor cluburi/asociații și evenimente sportive la nivel local	Deși comuna dispune de o bază sportivă modernă, cu teren multifuncțional, la nivel local nu activează în prezent niciun club sportiv.
Lipsa unor centre civice, spații verzi și locuri de joacă în satele componente	În comună nu există niciun spațiu verde corespunzător amenajat ca loc de relaxare, socializare, joacă pentru copii etc.
Lipsa capelelor mortuare în satele componente	În comună nu există în prezent nicio capelă mortuară.
Lipsa unităților de cazare și alimentație publică	La nivelul comunei nu funcționează în prezent nicio unitate de primire a turiștilor și niciun restaurant.

Infrastructură-suport pentru turism foarte slab dezvoltată	La nivelul comunei nu există trasee marcate în scop turistic, indicatoare și panouri de informare cu privire la obiectivele de interes pentru vizitatori și turiști.
Eficiența redusă a eforturilor de promovare turistică a zonei	Deși în comună funcționează un Centru de informare și promovare turistică, cu personal dedicat, care se implică și în organizarea unor evenimente la nivel local, vizibilitatea comunei și a zonei adiacente este încă foarte redusă. De asemenea, prezența în mediul online și pe social media a acesteia este aproape inexistentă, iar evenimentele organizate la nivel local sunt frecventate mai mult de localnici.
Existența unor posturi neocupate la nivelul Primăriei	La nivelul Primăriei Vad existau, la nivelul anului 2019, 6 posturi neocupate din totalul de 14 funcții publice de execuție. Compartimentul de Asistență Socială nu are niciun angajat, iar cel Agricol are doar unul.
Dotarea deficitară a administrației locale cu mașini, utilaje, echipamente și dotări necesare pentru servicii de interes public	Deși la nivel local există un Serviciu Voluntar pentru Situații de Urgență, dotarea acestuia este minimală. Întreținerea peisagistică, curățarea spațiilor publice, decolmatarea și igienizarea cursurilor de apă, a podețelor etc. se face preponderent manual, cu beneficiarii de ajutor social.
Volumul redus al fondurilor europene absorbite în perioada 2012-2018	În intervalul 2012-2018, Primăria a reușit să cheltuie mai puțin de 4 mil. lei din fonduri europene, de peste 3 ori mai puțin decât în cazul fondurilor PNDL.
Încasările reduse la bugetul local din taxe, impozite și cote defalcate din acestea	În lipsa unor investitori și antreprenori care să investească și să creeze locuri de muncă la nivel local, veniturile proprii ale comunei sunt reduse și acoperă doar cheltuielile curente și de mentenanță, fără a permite realizarea unor investiții majore.

Oportunități	Justificare
Statutul de membru al comunei la ADI ECO – METROPOLITAN	Cel mai târziu în anul 2020 va fi pus în funcțiune SMID, care va asigura un circuit integrat al deșeurilor din județ, implicit și a celor din comuna Vad, inclusiv colectarea selectivă a acestora pe 4 fracții de către operator unic pentru întreaga zonă de nord a Clujului.
Statutul de membru al comunei la ADI Someș-Tisa	Compania de Apă Someș S.A. gestionează infrastructura și serviciile de alimentare cu apă potabilă și canalizare a localității, inclusiv mentenanța și viitoarele investiții.
Statutul de membru al GAL ”Valea Someșului”	Primăria a accesat fonduri nerambursabile de circa 100.000 Euro pentru reducerea consumului de energie al sediului administrativ și valorificarea energiei regenerabile.
Implementarea Programului Național de Cadastru și Publicitate Imobiliară	ANCPI va derula lucrări de înregistrare a imobilelor în sistemul de cadastru și publicitate imobiliară a imobilelor din comună, care vor fi finalizate până în anul 2023.
Interesul privat pentru valorificarea în scop terapeutic și de agrement a izvoarelor sărate din zonă	La nivel local există resurse de apă sărată ce pot fi valorificate de un investitor privat
Valorificarea potențialului de producere a energiei regenerabile din zonă	Primăria Vad are în vedere instalarea de panouri solare la sediul administrativ și construcția unui parc fotovoltaic de 400 KW.
Afirmarea Mănăstirii ”Șf. Ștefan Vodă” ca centru de pelerinaj	Creșterea numărului de pelerini ar putea atrage dezvoltarea turistică a întregii zone și creșterea vizibilității acesteia.
Posibilitatea de a accesa fonduri europene pentru investiții publice și private în perioada 2019-2027.	În perioadele de programare 2014-2020 și 2021-2027 vor exista apeluri de proiecte cu finanțare nerambursabilă pentru diferite investiții publice și private în mediul rural (de ex. investiții în ferme și în infrastructura rurală prin PNDR etc.)
Existența unor programe guvernamentale de finanțare a investițiilor de interes local	PNDL asigură finanțarea diferitelor obiective de investiții din mediul rural (de ex. drumuri, unități sanitare, unități de învățământ, rețele de apă-canal etc.). CNI derulează investiții în domeniul infrastructurii cultural-sportive. Programe de tip START-UP NATION promovează antreprenoriatul local etc.

Atragerea unor ONG-uri în domenii precum asistență socială, cultura, educația, sportul etc.	Primăria a semnat deja un acord de parteneriat cu o organizație non-profit pentru dezvoltarea, cu fonduri europene, a unor serviciu de îngrijire la domiciliu pentru peste 150 de vârstnici din comună.
Valorificarea de către sectorul privat a potențialului de agricultură ecologică din zonă	Comuna dispune de suprafețe agricole extinse pe care sunt aplicate doar îngrășăminte naturale, precum și de flora spontană importantă în pădurile din jur. Toate acestea pot fi valorificate de către companii private.

Amenințări	Justificare
Creșterea frecvenței fenomenelor naturale extreme	Comuna a fost afectată de mai multe ori de inundații, cu precădere primăvara și vara, pe fondul unor precipitații de tip torențial. Deși au fost executate lucrări de îndiguire și prevenire la nivel local, elementele naturale (relief, climă, așezare geografică) sunt favorabile unor astfel de evenimente, mai ales în contextul schimbărilor climatice.
Amplificarea migrației externe a forței de muncă locale	La recensământul din 2011, aproape 100 de localnici lucrau în străinătate, cifra care probabil a continua să crească până în prezent. În condițiile declinului demografic de ansamblu, migrația (cu precădere cea definitivă) are un efectiv negativ asupra comunității, putând conduce la depopularea unor sate.
Modificări la nivelul Politicii Agricole Comune care să crească competitivitatea produselor din import	Fermierii locali se ocupă mai ales cu creșterea animalelor și cu apicultura. Sectorul alimentar din țară se află sub presiunea tot mai mare a importurilor de produse mai ieftine din import și de extindere continuă a rețelelor de supermarketuri, care caută doar furnizori mari, de tip cooperative. Așadar, piața căreia i se adresează produsele locale e tot mai restrânsă.

Capitolul II. Strategia de dezvoltare a comunei Vad pentru perioada 2019-2027

II.1. Contextul strategic

Documente strategice relevante de la nivel european:

Strategia „Europa 2020” are ca obiectiv general transformarea UE într-o economie inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii, pentru a oferi un nivel ridicat al ocupării forței de muncă, al productivității și pentru a asigura coeziunea economică, socială și teritorială. Cele trei priorități stabilite în cadrul acestei strategii sunt:

- Creștere inteligentă
- Creștere durabilă
- Creștere favorabilă incluziunii sociale.

Țintele asumate prin Strategia Europa 2020 cuprind:

- rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani de 75%
- nivelul investițiilor în cercetare și dezvoltare de 3% din PIB-ul Uniunii Europene
- obiectivul 20/20/20 în materie de energie și schimbări climatice:
- emisiile de gaze cu efect de seră cu 20% sub nivelul înregistrat în 1900
- 20% din energia produsă să provină din surse regenerabile
- creșterea cu 20% a eficienței energetice
- rata de părăsire timpurie a școlii sub 10%
- ponderea tinerilor cu vârsta între 30-34 ani, absolvenți ai unei forme de învățământ terțiar, de cel puțin 40%
- scăderea numărului de persoane expuse sărăciei cu 20 de milioane.

Strategia include 11 obiective tematice care se doresc a fi realizate în perioada 2014-2020:

- Întărirea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării
- Îmbunătățirea accesului la și a utilizării și calității tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor
- Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii
- Sprijinirea tranziției spre o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele
- Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor
- Protejarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
- Promovarea transportului durabil și eliminarea blocajelor în rețelele cheie
- Promovare ocupării și sprijinirea mobilității forței de muncă
- Investiții în competențe, educație și învățare continuă
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei
- Îmbunătățirea capacității instituționale și a eficienței în administrația publică

Documente strategice relevante de la nivel național:

Țintele Strategiei Europa 2020 asumate de România sunt:

- rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani de 70%
- nivelul investițiilor în cercetare și dezvoltare de 2% din PIB-ul României
- obiectivul 20/20/20 în materie de energie și schimbări climatice:
- emisiile de gaze cu efect de seră cu 20% sub nivelul înregistrat în 1900
- 24% din energia produsă să provină din surse regenerabile
- creșterea cu 19% a eficienței energetice
- rata de părăsire timpurie a școlii sub 11,3%
- ponderea tinerilor cu vârsta între 30-34 ani, absolvenți ai unei forme de învățământ terțiar, de cel puțin 26,7%
- scăderea numărului de persoane expuse sărăciei cu 580.000.

Acordul de parteneriat 2014-2020 are ca și obiectiv reducerea disparitățile de dezvoltare economică și socială între România și statele membre ale UE. Pentru a atinge aspirațiile de creștere economică și pentru a avea o economie modernă și competitivă, România trebuie să răspundă următoarelor provocări: competitivitatea și dezvoltarea locală, oamenii și societatea, infrastructura, resursele și administrația și guvernarea. Pentru fiecare provocare au fost identificate obiective (corelate cu obiectivele tematice de la nivelul UE) și priorități de dezvoltare pentru perioada 2014-2020:

- Provocarea 1 – Competitivitatea și dezvoltarea locală
- Provocarea 2 – Oamenii și societatea
- Provocarea 3 – Infrastructura
- Provocarea 4 – Resursele
- Provocarea 5 – Administrația și guvernarea

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (finanțat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală) susține dezvoltarea strategică a spațiului rural prin abordarea strategică a următoarelor obiective:

- OS1 Restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole
- OS2 Gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- OS3 Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale (P6)

Principalele priorități de dezvoltare rurală pentru perioada de programare 2014-2020:

- Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole prin consolidarea acestora, deschiderea către piață și procesare a produselor agricole;
- Încurajarea întineririi generațiilor de agricultori prin sprijinirea instalării tinerilor fermieri;
- Dezvoltarea infrastructurii rurale de bază ca precondiție pentru atragerea investițiilor în zonele rurale și crearea de noi locuri de muncă și implicit la dezvoltarea spațiului rural;
- Încurajarea diversificării economiei rurale prin promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor în sectoarele nonagricole din mediul rural;

- Promovarea sectorului pomicol, ca sector cu nevoi specifice, prin intermediul unui subprogram dedicate;
- Încurajarea dezvoltării locale plasate în responsabilitatea comunității prin intermediul abordării LEADER. Competența transversală a LEADER îmbunătățește competitivitatea, calitatea vieții și diversificarea economiei rurale, precum și combaterea sărăciei și excluderii sociale.

Pentru realizarea obiectivului strategic 1, prin măsurile PNDR vor fi finanțate următoarele categorii de intervenție:

- Înființarea, extinderea și modernizarea dotărilor la nivel de fermă (clădiri, drumuri de acces, irigații, tehnologii de reducere a poluării și producție de energie din surse regenerabile, facilități de depozitare, comercializare și procesare, inclusiv în contextul lanțurilor scurte, etc.);
- Investiții în procesare și comercializare, inclusiv în eficiență energetică, marketing, depozitare, condiționare, adaptare la standarde, etc;
- Sprijin pentru restructurarea fermelor, în special a celor mici, și întinerirea generațiilor de fermieri;
- Gestionarea riscurilor în sectorul agro-alimentar;
- Activități consiliere și formare, realizate inclusiv prin intermediul grupurilor de producători.

Pentru realizarea obiectivului strategic 2, prin măsurile PNDR vor fi finanțate următoarele categorii de intervenție:

- Acțiuni de împădurire a terenurilor agricole și neagricole, precum și realizarea perdelelor forestiere pe aceste terenuri;
- Plăți compensatorii fermierilor care își asumă în mod voluntar angajamente de agro-mediu;
- Plăți compensatorii fermierilor care se angajează în mod voluntar să adopte sau să mențină practici și metode specifice agriculturii ecologice;
- Plăți compensatorii fermierilor care se angajează în mod voluntar să continue activitatea în zonele desemnate ca zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice.

Pentru realizarea obiectivului strategic 3, prin măsurile PNDR vor fi finanțate următoarele categorii de intervenție:

- Sprijin pentru realizarea de investiții pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici non-agricole în zonele rurale;
- Îmbunătățirea infrastructurii locale (sisteme de alimentare cu apă, canalizare, drumuri locale), infrastructură educațională, medicală și socială;
- Restaurarea și conservarea moștenirii culturale;
- Sprijin pentru strategii generate la nivel local, care asigură abordări integrate pentru dezvoltarea locală.

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) este instituția care asigură implementarea tehnică și financiară a PNDR 2014 - 2020

Documente strategice relevante de la nivel regional:

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Nord-Vest pentru perioada 2014-2020 are ca obiectiv general ,,Creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra- și inter-regionale și creșterea standardului de viață regional".

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Nord-Vest cuprinde 4 priorități, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități de investiție:

1. Creșterea competitivității economice a regiunii și stimularea cercetării și inovării
2. Creșterea accesibilității regiunii, a mobilității locuitorilor, mărfurilor și informațiilor
3. Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune
4. Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante.

Documente strategice relevante de la nivel județean:

Strategia de dezvoltare a județului Cluj pentru perioada 2014-2020 are ca obiectiv general "Dezvoltarea și promovarea județului Cluj ca o destinație atractivă pentru investitori, turiști și locuitori, bazată pe o economie competitivă și sustenabilă, o infrastructură modernă și servicii de înaltă calitate, accesibile tuturor, cu o viață culturală și științifică dinamică, sprijinită de o forță de muncă înalt calificată și de cetățeni responsabili".

Obiective specifice de dezvoltare:

1. Creșterea competitivității economiei județului Cluj, prin valorificarea resurselor de muncă și a spiritului antreprenorial din județ, susținerea inovării și furnizarea de servicii de afaceri adaptate la nevoile întreprinderilor cu profil agricol, industrial și de servicii;
2. Creșterea accesibilității județului și asigurarea unei infrastructuri de utilități, educaționale, de sănătate și sociale moderne, ca bază a dezvoltării economice și sociale;
3. Dezvoltarea resurselor umane ca suport al dezvoltării economice și sociale, prin creșterea calității învățământului și promovarea educației pentru adulți, creșterea gradului de ocupare pe piața muncii și asigurarea incluziunii sociale;
4. Asigurarea unei creșteri durabile prin promovarea unei economii mai eficiente, mai ecologice și mai competitive din punctul de vedere al utilizării resurselor și a politicii energetice;
5. Asigurarea unei dezvoltări teritoriale echilibrate, coerente și armonioase, sub aspectul activităților economice și sociale;
6. Îmbunătățirea accesibilității și calității serviciilor publice furnizate prin dezvoltarea unei administrații publice locale și județene moderne, cu un management bazat pe parteneriat real cu cetățenii și mediul de afaceri din județ.

Documente strategice relevante de la nivel microregional:

Strategia de Dezvoltare a GAL "Valea Someșului" are ca obiective de dezvoltare rurală:

I. Favorizarea competitivității agriculturii, cu următoarele priorități și domenii de intervenție:

P.1. Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale:

D.I.1B. Consolidarea legăturilor dintre agricultură, producția alimentară și silvicultură, pe de o parte, și cercetare și inovare, pe de altă parte, inclusive în scopul unei gestionări mai bune a mediului și al unei performanțe de mediu îmbunătățite

P.2. Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor:

D.I.2A. Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării acestora;

P.3. Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură:

D.I. 3A. Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul alimentar;

II. Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă, cu prioritățile:

P.6. Promovarea incluziunii, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale:

D.I. 6A. Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă

D.I. 6B. Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;

Documente strategice relevante de la nivel local:

Planul Urbanistic General al Comunei Vad prevede următoarele propuneri de dezvoltare la nivel local:

- Promovarea și dezvoltarea activităților de agrement în cooperare cu cele de turism rural și industrie casnică artizanală;
- Promovarea și dezvoltarea activităților din sectoarele secundar și terțiar;
- Creșterea competitivității sectorului agro-alimentar;
- Împădurirea zonelor joase (mai expuse fenomenelor asociate cu schimbările climatice) și a celor afectate de eroziune și cu pericol de alunecare;
- Aplicarea de politici de atragere de capital, activități economice, sociale, culturale etc.;

- Sporirea cantității și calității infrastructurii edilitare a comunei și racordarea gospodăriilor la utilități de tip urban;
- Dezvoltarea și utilizarea mai mare a surselor de energie regenerabilă, inclusiv a biocombustibililor din agricultură, precum și prin creșterea nivelului de conformitate cu standardele comunitare a fermelor de creștere a animalelor (de ex. prin reducerea emisiilor de amoniac).
- Înființarea pădurilor tinere, cu viteză mai mare de creștere, care absorb cantități mai mari de CO2 în comparație cu pădurile îmbătrânite;
- Dezvoltarea rețelei de perdele forestiere;
- Creșterea nivelului de educație și pregătire profesională a populației;
- Modernizarea circulației în teritoriu;
- Dezvoltarea comunei în strânsă legătură cu UAT învecinate.